

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รู้คลื่น ปาเตะกับความทรงจำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

BATIK WAVE OF MEMORIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ริ้วคลิ่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ
โดย	ณภัทร บัวจิ้น
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุขุมล นิสิตทรอนันต์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ ศุภนิมิตร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขุมล นิสิตทรอนันต์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.ประติมา ฉันทบูรณตระกูล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์)

626120004 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : รีวคลีน, ปาเต๊ะกับความทรงจำ

นางสาว ฌภัทร บัวจัน: รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุขุมล นิสิตทอรอนันต์

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ หัวข้อเรื่อง รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ เพื่อสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ ที่แสดงอัตลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะให้ผู้ชมได้เห็นถึงคุณค่าทางความงามและย้อนนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวใต้สะท้อนจินตนาการและถ่ายทอดความเป็นวิถีชีวิตความทรงจำที่ข้าพเจ้าได้ผูกพันในวัยเด็กผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเครื่องแต่งกายเกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองโดยหยิบยก “ผ้าปาเต๊ะ” ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง

ข้าพเจ้าสร้างสรรคและพัฒนาลักษณะรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษและเทคนิคผสมต่างๆจนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรคเป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ก่อเกิดเป็นรูปแบบงานเชิงนามธรรมสามารถแสดงออกทางความคิดอารมณ์ความผูกพัน ความรู้สึกผ่านกระบวนการทางเทคนิคได้อย่างน่าสนใจโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำโดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระมีความลื่นไหลและอีกหนึ่งความรู้สึกเมื่อข้าพเจ้าได้ย้อนมองสายน้ำก็ทำให้หวนคิดถึงสถานที่ที่ข้าพเจ้าได้จากมา

ผลของการศึกษาและการสร้างสรรคในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างสรรคผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์และตอบสนองแนวความคิดจากของข้าพเจ้า นำเสนอในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม (Mixed Media Art) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ชิ้น ได้แก่ 1.รีวคลีน : ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1 ขนาด 180x300 ซม. 2.รีวคลีน : ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 2 ขนาด 280x200 ซม. 3.รีวคลีน : ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3 ขนาด 210x110 ซม. นำผลงานมาจัดติดตั้งแขวนบนผนังกำแพงของสถานที่จัดนิทรรศการในการนำเสนอผลงานศิลปะ

626120004 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : BATIK, WAVE OF MEMORIES

MISS NAPAT BUAJEEN : BATIK WAVE OF MEMORIES THESIS ADVISOR :
ASSISTANT PROFESSOR SUKUMALA NITHIPATTARAAHNAN, Ph.D.

Creative art thesis on The Batik wave of memories, aims to create visual art that expresses the identity of Batik fabric for the audience to see the value of beauty and reflect on the traditional way of life of the southern people. The works reflect the image and convey childhood through the South of indigenous cultures of their traditional costumes. The creator brings "Batik cloth," a conventional Thai fabric of the southern people, as the inspiration for the creativity to convey the beauty and nostalgia of the grandmother through the pattern of the Batik cloth, which is the identity of the South that represents the way of life.

The creators have developed patterns and techniques of stencil paper and various processes until they form a unique combination and convey their creative ideas into contemporary visual art. It is an abstract work style that can express thoughts, emotions, ties feelings through a technical process, with the fabric chosen as Grandma's Batik means a lot for the creator. The water wave repetition is rearranged using the water wave repetition method, overlapping in a unique pattern to represent the way of life of the Southerners living with the water. In addition, the water has no fixed shape, it comes free and flows, and when I look at it, it reminds me of the place I came from.

The results of the study and the creation of works arise from analyzing and creating works to meet the objectives and responding to the concepts through the presentation in the form of Mixed Media Art, which has three pieces as follows: 1 Batik wave of memories No. 1, size 180x300 cm. 2. Batik wave of memories No. 2, size 280x200 cm. 3. Batik wave of memories No. 3, size 210x110 cm. The work is installed on the wall of the exhibition site.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “รีวคลีน ปาเตะกับความทรงจำ” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขุมาล นิธิภักทรอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ อาจารย์ ดร.ประติมา ฉันทบุรณ์ตระกูล ที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและการทำงานในวิชาชีพครูตลอดการศึกษา รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและประสานงานให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานค้นคว้าข้อมูลในการศึกษาจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาทัศนศิลป์ศึกษา รุ่นที่ 11 ทุกท่าน ที่คอยมอบกำลังใจซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังให้ช่วยเหลือเกื้อกูลผลักดันกันมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา บุคคลอันเป็นที่รักเป็นแรงบันดาลใจ แรงขับเคลื่อนในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่ให้กำลังใจและการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานโดยทั้งคุณพ่อ สำราญ บัวจัน คุณแม่พิมพ์ภัทร ขาวหมดจาด เป็นผู้สร้าง ผู้ถ่ายทอด ความรัก ความอบอุ่น ตลอดจนการดำเนินชีวิตให้แก่ลูกและยังเป็นที่มาของความสำเร็จในการศึกษาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ข้าพเจ้ามีความปีติซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความเมตตา ความกรุณาจากทุกท่าน ขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและก่อให้เกิดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ประสบแต่สิ่งดีงาม ขอกราบขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ณภัทร บัวจัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
1.4 สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
1.5 ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	3
1.6 ขั้นตอนการศึกษาและสร้างสรรค์.....	4
1.7 คำนิยามศัพท์.....	4
1.8 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	5
1.9 งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	6
1.10 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสาร ข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1. วิธีชีวิตภาคใต้.....	7
1. ความหมายและความเป็นมาของผ้าปาเต๊ะ.....	8
2. ความเป็นมาของผ้าปาเต๊ะ.....	10

3. ลักษณะลวดลาย	11
2.2 การแต่งกายในปัจจุบัน.....	14
2.3 วิธีชีวิตความผูกพันกับสายน้ำของวิถีชีวิตชาวใต้	15
2.4 ประสบการณ์ตรง.....	17
2.5 อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ	19
2.6 อิทธิพลจากงานศิลปกรรมของศิลปิน	24
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์.....	44
3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	44
1. แนวความคิด.....	44
2. แรงบันดาลใจ.....	44
3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์.....	44
3.3 วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
3.4 ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
3.5 ขั้นตอนทางเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	47
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค์	61
4.1 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์	62
1. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 1-3.....	62
2.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 4	64
3.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 5	66
4.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 6	68
5. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 7	70
6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 8	72
4.2 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปินนิพนธ์.....	75
1. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปินนิพนธ์ขั้นที่ 1	76

2. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2	78
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	84
สรุป.....	84
อภิปรายการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์	85
ข้อเสนอแนะการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	88
รายการอ้างอิง.....	89
ประวัติผู้เขียน.....	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปิน	41
ตารางที่ 2 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปินพันธ์.....	52
ตารางที่ 3 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 1-3.....	63
ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 4	65
ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 5	67
ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 6	69
ตารางที่ 7 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 7	71
ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 8	73
ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 1.....	77
ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 2	80
ตารางที่ 11 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปินพันธ์ขึ้นที่ 3	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 บรรยากาศการทำผ้าบาติก ในชุมชน ประเทศอินโดนีเซียสมัยก่อน.....	9
ภาพที่ 2 ลายเส้นเรขาคณิต เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด รูปทรงเรขาคณิต.....	12
ภาพที่ 3 ลวดลายเส้นเรขาคณิต	12
ภาพที่ 4 ลายเส้นพรรณพฤกษา ดอก ใบ กิ่ง ก้าน	13
ภาพที่ 5 ลวดลายธรรมชาติ.....	13
ภาพที่ 6 "ชีวิต กับ สายน้ำ" จากเด็กใต้.....	16
ภาพที่ 7 ผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่ถูกเก็บไว้.....	17
ภาพที่ 8 ข้าพเจ้าและคุณยาย.....	18
ภาพที่ 9 “เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง 1”.....	25
ภาพที่ 10 “เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง 2”.....	26
ภาพที่ 11 ศิลปิน Richard Sweeney.....	27
ภาพที่ 12 ศิลปิน Richard Sweeney. (ค.ศ.2010). “Beta”.....	28
ภาพที่ 13 ศิลปิน Richard Sweeney. (ค.ศ.2010). “Beta II”.....	28
ภาพที่ 14 ศิลปิน Nahoko Kojima.....	29
ภาพที่ 15 Shiro.....	31
ภาพที่ 16 รายละเอียดการตัดกระดาษ Shiro	31
ภาพที่ 17 Cloud Leopard เสือดาวสีดำที่กำลังออกวิ่ง.....	33
ภาพที่ 18 Bakyu หมิ่ข้าวโลกสีขาวที่กำลังว่ายน้ำ	33
ภาพที่ 19 Honey ผู่ผึ้งสีเหลืองทองที่กำลังโอบยบิน	34
ภาพที่ 20 ศิลปิน Ray Besserdin.....	35
ภาพที่ 21 ผลงาน Mother’s Heart	36

ภาพที่ 22 ผลงาน Federation Sculptures.....	36
ภาพที่ 23 ผลงาน The Infinite Source	37
ภาพที่ 24 ศิลปิน กมลพันธุ์ โชติวิชัย	38
ภาพที่ 25 ภาพผลงานของศิลปิน กมลพันธุ์ โชติวิชัย.....	39
ภาพที่ 26 ภาพรวมผลงานวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 2 โดย นภัส กังวาลนรากุล	40
ภาพที่ 27 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อภาพ ทำลาย 1	48
ภาพที่ 28 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อภาพ ทำลาย 2	48
ภาพที่ 29 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ชื่อภาพ ทำลาย 3	49
ภาพที่ 30 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 1.....	49
ภาพที่ 31 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 2.....	50
ภาพที่ 32 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	50
ภาพที่ 33 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 4.....	51
ภาพที่ 34 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 5.....	51
ภาพที่ 35 เตรียมบล็อกไม้พิมพ์เทียนลงบนกระดาษ.....	54
ภาพที่ 36 เริ่มจัดวางองค์ประกอบเส้น	54
ภาพที่ 37 เทคนิคฉลุลาย.....	55
ภาพที่ 38 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	55
ภาพที่ 39 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	56
ภาพที่ 40 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	56
ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1”	57
ภาพที่ 42 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 2”	58
ภาพที่ 43 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3”	59
ภาพที่ 44 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1-3 ตามลำดับ.....	62
ภาพที่ 45 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4	64

ภาพที่ 46 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5 66

ภาพที่ 47 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6 68

ภาพที่ 48 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 7 70

ภาพที่ 49 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 8 72

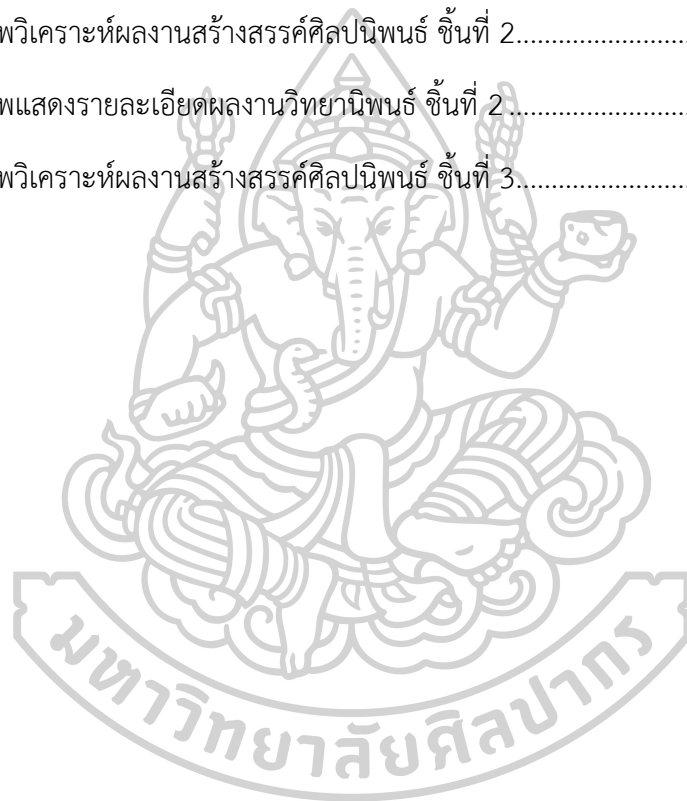
ภาพที่ 50 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1..... 76

ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 76

ภาพที่ 52 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2..... 78

ภาพที่ 53 ภาพแสดงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2..... 79

ภาพที่ 54 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3..... 81

บทที่ 1

บทนำ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “รีวคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ” เกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองที่ถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำ โดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระมีความลื่นไหล และอีกหนึ่งความรู้สึกเมื่อข้าพเจ้าได้ย้อนมองสายน้ำก็ทำให้หวนคิดถึงสถานที่ที่ข้าพเจ้าได้จากมา

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

วัฒนธรรมด้านการแต่งกายและวิถีชีวิตนั้นมีเอกลักษณ์ทั้งงดงาม และยังสะท้อนถึงคุณค่า ความเป็นมาภูมิปัญญา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนาของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค แต่ในปัจจุบันนี้เราหาแทบไม่ได้แล้วสำหรับการแต่งกายแบบไทยแท้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากงานมงคลต่างๆ เนื่องจากในปัจจุบันเราจะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่เน้นความสะดวกตัวและสะดวกสบายตามยุคสมัยและแน่นอนว่าในอนาคตลูกหลานของเราอาจจะเหลือเพียงความทรงจำและภาพถ่ายความงดงามเท่านั้น วัฒนธรรมด้านการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของภาคใต้ที่มีความโดดเด่นทั้งลวดลายและความสวยงามเป็นอย่างมาก คือ “ผ้าปาเต๊ะ”

ผ้าปาเต๊ะเป็นผ้าที่ใช้ใส่ในท้องถิ่นของภาคใต้ในประเทศไทย ซึ่งผ้าปาเต๊ะส่วนใหญ่ ชาวบ้านจะเอามาใส่เป็นผ้าถุง หรือผ้าถุงใส่ทั่วไปเป็นประจำและยังนำผ้าปาเต๊ะมาตัดเย็บเป็นชุดได้มากมาย วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะสามารถพบเห็นทางภาคใต้เท่านั้น¹ และนับเป็นวิถีชีวิตพื้นบ้านของภาคใต้ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่ข้าพเจ้าเติบโตและผูกพันมา จากสถานการณ์ปัจจุบันการนุ่งผ้าปาเต๊ะเป็นสิ่งที่ยากจะพบเห็นจะเจอบ้างในพื้นที่ชนบท กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบเดิมถูกลดบทบาทลงไป ผู้คนต่างหลงลืมความเป็นรากเหง้าของตนเองว่าตนมาจาก

¹ Scary. ผ้าปาเต๊ะ เอกลักษณ์ภาคใต้ [ออนไลน์]. 2015. เข้าถึงได้จาก http://cities.trueid.net/article/ผ้าปาเต๊ะ-เอกลักษณ์ภาคใต้-trueidintrend_65156 [12 มีนาคม 2564]

ที่ไหนและเติบโตมาอย่างไร หากจะกล่าวถึงวิถีชีวิตของชาวใต้อีกหนึ่งสิ่งก็คือ วิถีชีวิตที่มีความผูกพันกับสายน้ำ และท้องทะเลไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบันคุณค่าของสายน้ำที่มีความสำคัญต่อชีวิตก็จะยังคงดำรงอยู่ไม่เสื่อมคลาย สัญลักษณ์ของสายน้ำคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง วิถีชีวิต ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในวิถีแห่งสายน้ำ น้ำนับเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงอยู่ วิถีชีวิตเหล่านี้เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าเติบโตมาตั้งแต่วัยเยาว์ทำให้เกิดความผูกพันมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนโต หลายสิ่งอาจจะเลือนหายไปแต่สิ่งหนึ่งที่จะคงอยู่คือความทรงจำที่ข้าพเจ้ายังคงคิดถึงอยู่เสมอ

จากวิกฤตการณ์นี้การเลือนหายทางวัฒนธรรมดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงวัยเด็กที่มักจะคุ้นชินกับวิถีชีวิตการนุ่งผ้าปาเต๊ะของคุณยาย การนุ่งผ้าปาเต๊ะเป็นวิถีชีวิตเรียบง่ายมากในยุคสมัยนั้น ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบันทำให้ข้าพเจ้าหวนคิดถึงสีสัน ลวดลายของผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่ท่านมักจะสวมใส่ผ้าปาเต๊ะในทุกๆ อริยาบถแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าและวิถีชีวิตชาวใต้ที่แท้จริง เมื่อคุณยายจากไปเหลือไว้เพียงความทรงจำผ้าปาเต๊ะที่คุณยายเคยใส่ได้ถูกเก็บไว้วิถีชีวิตแบบพื้นถิ่นก็ค่อยๆ เลือนลาง สิ่งที่เคยพบเห็นในอดีตเหลือไว้เพียงความทรงจำ ทำให้ข้าพเจ้าหวนคิดถึงความผูกพันกับวิถีชีวิตพื้นถิ่นที่เคยได้เติบโตมา

ข้าพเจ้าจึงต้องการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษและการทับซ้อนของกระดาษขาวและกระดาษไขจนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน จากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำโดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำเนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระ มีความสลับไหล และอีกหนึ่งความรู้สึกเมื่อข้าพเจ้าได้ย้อนมองสายน้ำก็ทำให้หวนคิดถึงสถานที่ที่ข้าพเจ้าได้จากมา

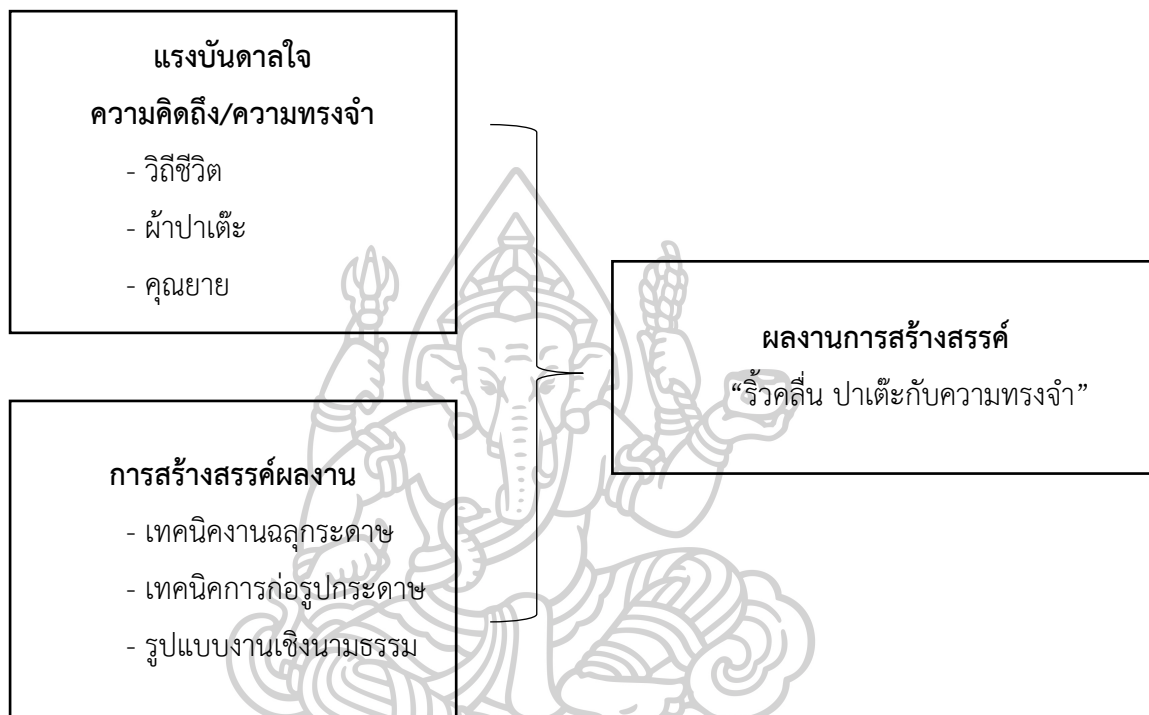
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาลักษณะรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษ และเทคนิคผสมต่างๆ จนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ก่อเกิดเป็นรูปแบบงานเชิงนามธรรม

2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ที่แสดงอัตลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะ ให้ผู้ชมได้เห็นถึงคุณค่าทางความงามและย้อนนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวใต้

3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนจินตนาการ และถ่ายทอดความเป็นวิถีชีวิต ความทรงจำที่ข้าพเจ้าได้ผูกพันในวัยเด็กผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเครื่องแต่งกาย

1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

1.4 สมมติฐานของการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานแรงบันดาลใจความคิดถึงรากเหง้าของตนเองผ่านวัฒนธรรมเครื่องแต่งกาย คือ ผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นของชาวใต้เพื่อถ่ายทอดความงามและความรู้สึกของข้าพเจ้า โดยการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษ การทับซ้อนของกระดาษขาวและกระดาษไข่ และเทคนิคผสมต่างๆ

1.5 ขอบเขตการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา ศึกษาเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวใต้ และวัฒนธรรมการนุ่งผ้าปาเต๊ะเอกลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะท้องถิ่น แหล่งผลิตผ้าปาเต๊ะในปัจจุบันได้แก่ ตำบลพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, เกาะยอ จังหวัดสงขลา ตำบลนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง และนำเสนอเรื่องราวที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการเลือนหายของวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวใต้

2. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ สร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบผลงานศิลปะสื่อผสม
3. ขอบเขตทางด้านเทคนิควิธีการ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานแบบสื่อผสมโดยเทคนิคการฉลุ ลายลงบนกระดาษ และการทำให้เกิดรูปร่างรูปทรง

1.6 ขั้นตอนการศึกษาและสร้างสรรค์

1. รวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่จริงที่ยังใช้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมมีวัฒนธรรมการนุ่งผ้า การทำกิจกรรมต่างๆ
2. ศึกษาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมกับวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อดึงอัตลักษณ์ความงามของผ้าปาเต๊ะ
3. ศึกษาผลงานศิลปะของศิลปินที่มีแนวคิดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัยที่มีเนื้อหา แนวงานที่ใกล้เคียงเพื่อพัฒนาแนวความคิด
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ภาพร่าง ทดลองร่างแบบด้วยวิธีการจัดวางวัตถุเสมือนจริง และตัดต่อด้วยคอมพิวเตอร์ ตามแบบร่างดินสอ และแก้ปัญหาตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
5. การสร้างสรรค์ผลงานจริง ดำเนินสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 3 ชุด
6. วิเคราะห์ผลงาน รวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากการเสนอแนะ วิจารณ์ ผลงาน เพื่อนำมาพัฒนาผลงานทั้งด้านเนื้อหาและการสร้างสรรค์ผลงาน
7. สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน พร้อมทั้งรวบรวมนำเสนอคณาจารย์
8. เขียนวิเคราะห์ในรูปแบบวิทยานิพนธ์
9. การแสดงนิทรรศการศิลปะ

1.7 คำนิยามศัพท์

ผ้าปาเต๊ะ หมายถึง ผ้าชนิดหนึ่งโดยมีเทคนิควิธีที่เรียกว่า วิธีการกันสี (resist processes) ซึ่งจะหมายความว่า บริเวณบางส่วนของผืนผ้าได้ถูกเตรียมเอาไว้เพื่อเมื่อนำไปย้อมสีแล้วสีจะไม่ติด การกันสีในปาเต๊ะจะใช้เทียนละลายลงบนผ้าเพื่อเป็นวัสดุป้องกัน ปาเต๊ะเป็นคำที่มีต้นกำเนิดมาจากอินโดนีเซีย ผ้าปาเต๊ะในประเทศไทยนั้นนิยมนุ่งผ้าปาเต๊ะในผู้หญิงภาคใต้ทุกจังหวัด

ความทรงจำ หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้น ช่วงเวลาที่เกิดขึ้นและจบไปในอดีตที่เราได้ใช้ร่วมกับคุณยายและเรื่องราวเหล่านั้นได้ผ่านมาสักระยะหนึ่งแต่เราก้ยังไม่ลืมสิ่งเหล่านั้น ยังคงจดจตจจำรายละเอียดได้

ประสบการณ์ หมายถึง เรื่องราว การกระทำที่เคยเกิดขึ้นหรือเคยพบเจอในช่วงชีวิตหนึ่ง เหตุการณ์ กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตร่วมกับคุณยาย

การฉลุกระดาษ หรือ บางที่เรียกว่า “งานปรุกระดาษ” หมายถึง งานที่ช่างใช้กระดาษชนิดต่างๆ มาสลักทำให้เป็นรูปภาพหรือลวดลาย แล้วนำไปปิดประดับเป็นงานตกแต่งสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นสิ่งถาวรอยู่ได้นาน เช่น ปิดเป็นลวดลาย บนระเบียงฉัตรทองแผ่ลวด หรือเป็นสิ่งที่ต้องการใช้งานชั่วคราว เช่น ปิดลวดลายตกแต่งพระเมรุ ตกแต่งฐานเบญจาท ตกแต่งเครื่องจิตกาธาน เป็นต้น

ศิลปะนามธรรม หมายถึง ศิลปะที่แสดงถึงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ เป็นศิลปะที่ไม่ได้แสดงถึงความสมจริงของสี เส้น รูปภาพ และสภาพแวดล้อม แต่ศิลปินเลือกที่จะนำเสนอความคิดอย่างอิสระ ผ่านการสร้างสรรค์ภาพที่เน้นอิสระของเส้นสี รูปร่างที่แปลกใหม่ การตัดต่อ ตัดทอนรูปทรงขึ้นมาใหม่ที่ไม่ได้จำกัดอยู่บนรูปสี่เหลี่ยมหรือสามเหลี่ยม การถ่ายทอดภาพนำเสนอออกมาทางภาพสองมิติและสามมิติ ด้วยความเป็นศิลปะแบบนามธรรมทำให้ไม่สามารถโยงเข้ากับแหล่งอ้างอิงรูปธรรมใดๆ ได้เลยไม่ว่าจะเป็นภาพธรรมชาติ หรือภาพวาดเหมือนของบุคคล จนทำให้เกิดการตีความได้อย่างไร้ขีดจำกัด เกิดอารมณ์ความรู้สึกและความเข้าใจในตัวภาพแตกต่างกันไป

ศิลปะสื่อผสม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆ แขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในขั้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้าง

1.8 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

วัสดุอุปกรณ์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของการบันทึกข้อมูล และส่วนของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยรายละเอียดดังนี้

อุปกรณ์สำหรับบันทึกข้อมูล

1. ดินสอ
2. ยางลบ
3. สมุดบันทึกสมุดวาดภาพ
4. คอมพิวเตอร์
5. เครื่องปริ้นท์
6. กล้องถ่ายภาพ
7. ภาพถ่ายข้อมูลต้นแบบ

8. โพรคัพพ์มือถือ

อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

1. กระดาษขยายภาพร่าง
3. กาว
5. ปากกาคัดเตอร์
4. กรรไกร
6. แผ่นรองตัด
7. หม้อต้มเทียน
8. บล็อกพิมพ์เทียน

วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. กระดาษแข็ง
2. กระดาษไข
3. ไม้สำหรับทำโครง
4. เทียน

1.9 งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์

งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (โดยประมาณ) ไม่เกิน 145,000 บาท

1.10 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สร้างสรรค์และพัฒนาลักษณะรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษ และเทคนิคผสมต่างๆ จนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานที่ศิลปินร่วมสมัยได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ก่อเกิดเป็นรูปแบบงานเชิงนามธรรมสามารถแสดงออกทางความคิดอารมณ์ ความผูกพัน ความรู้สึกผ่านกระบวนการทางเทคนิคได้อย่างน่าสนใจ
2. ได้สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ที่แสดงอัตลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะ ให้ผู้ชมได้เห็นถึงคุณค่าทาง ความงามและย้อนนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวใต้
3. ได้สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนจินตนาการ และถ่ายทอดความเป็นวิถีชีวิต ความทรงจำที่ข้าพเจ้าได้ผูกพันในวัยเด็กผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเครื่องแต่งกาย

บทที่ 2

เอกสาร ข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ” เกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองที่ถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวไทย มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคและวัสดุที่ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวมาสร้างสรรค์ผลงานที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า เพื่อค้นหาสาระหลักของการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลในเอกสาร แบ่งแยกได้เป็นหัวข้อดังนี้

- 2.1 วิถีชีวิตภาคใต้
- 2.2 การแต่งกายในปัจจุบัน
- 2.3 วิถีชีวิตความผูกพันกับสายน้ำของวิถีชีวิตชาวไทย
- 2.4 ประสบการณ์ตรง
- 2.5 อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ
- 2.6 อิทธิพลจากงานศิลปกรรมของศิลปิน

2.1. วิถีชีวิตภาคใต้

การแต่งกายภาคใต้ ภาคนี้มีการแต่งกายต่างกันตามเชื้อชาติ ถ้าเชื้อสายจีนจะแต่งแบบจีน ถ้าเป็นชาวมุสลิมก็จะแต่งคล้ายกับชาวมลายู ปัจจุบันแหล่งทำผ้าแบบดั้งเดิมนั้นเกือบจะสูญหายไป คงพบได้เฉพาะ 4 แหล่งเท่านั้นคือที่ตำบลพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช, เกาะยอ จังหวัดสงขลา และตำบลนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง

การแต่งกายของชาวไทย

1. กลุ่มเชื้อสายจีน-มลายู เรียกชนกลุ่มนี้ว่า ยะหยาหรือยอนย่า เป็นกลุ่มชาวจีนเชื้อสายฮกเกี้ยนที่มาสมรสกับชนพื้นเมืองเชื้อสายมลายู ชาวยะหยาจึงมีการแต่งกายอันสวยงามที่ผสมผสานรูปแบบของชาวจีนและมลายูเข้าด้วยกันอย่างงดงาม ฝ่ายหญิงใส่เสื้อคลุมลายดอกไม้รอบคอ เอว และปลายแขนอย่างงดงามนิยมนุ่งผ้าซิ่นปาเต๊ะ ฝ่ายชายยังคงแต่งกายคล้ายรูปแบบจีนดั้งเดิมอยู่

2. กลุ่มชาวไทยมุสลิมชนดั้งเดิม ของดินแดนนี้นับถือศาสนาอิสลามและมีเชื้อสายมลายูยังคงแต่งกายตามประเพณีอันเก่าแก่ฝ่ายหญิงมีผ้าคลุมศีรษะใส่เสื้อผ้ามัดสลิหรือลูกไม้ตัวยาวแบบมลายู นุ่งซิ่นปาเต๊ะหรือซิ่นทอแบบมลายู ฝ่ายชายใส่เสื้อคอตั้งสวมกางเกงขาวาวและมีผ้าโสร่งผืนสั้นที่

เรียกว่าผ้าของเก็ดพันรอบเอวถ้าอยู่บ้านหรือลาลองจะใส่ใส่สร่งลายตารางทอด้วยฝ้ายและสวมหมวกถักหรือ เย็บด้วยผ้ากำมะหยี่

3. กลุ่มชาวไทยพุทธ ชนพื้นบ้านแต่งกายคล้ายชาวไทยภาคกลางฝ้ายหญิงนิยมุ่งโจงกระเบนหรือผ้าซิ่นด้วยฝ้ายกอันสวยงามใส่เสื้อสีอ่อนคอกลมแขนสามส่วน ส่วนฝ่ายชายนุ่งกางเกงขาวเลหรือโจงกระเบนเช่นกัน สวมเสื้อฝ้ายและมีผ้าขาวม้าผูกเอวหรือพาดบ่าเวลาออกนอกบ้านหรือไปงานพิธี กลับหน้า²

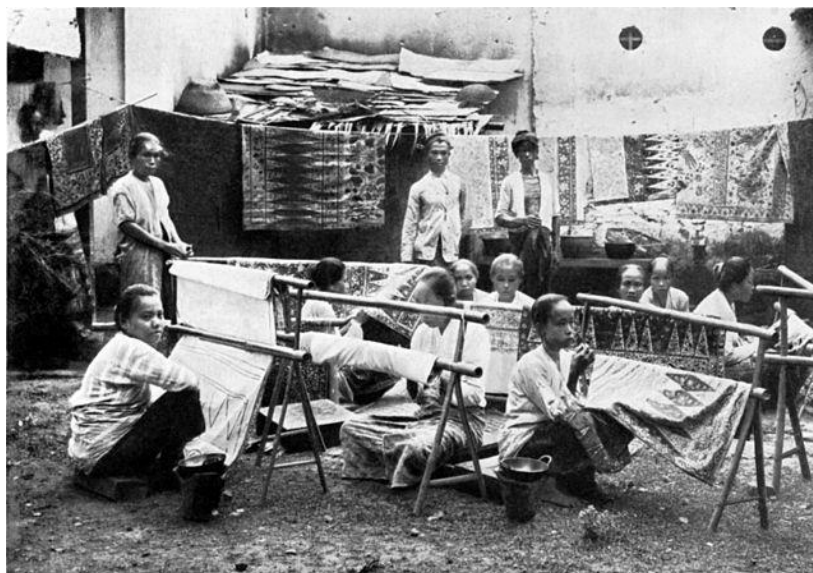
1. ความหมายและความเป็นมาของผ้าปาเต๊ะ

ผ้าบาติก หรือเรียกอีกอย่างว่า ผ้าปาเต๊ะ เป็นคำที่ใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีการทำโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบาย หรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสีเท่านั้น ผ้าบาติกบางชิ้นอาจจะผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสี ระบายสีและย้อมสีนับเป็นสิบๆ ครั้ง ส่วนผ้าบาติกอย่างง่ายอาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียนแล้วจึงนำไปย้อมสีที่ต้องการ เมื่อย้อมกลับไปคำ ว่าบาติก (Batik) หรือปาเต๊ะ เดิมเป็นคำในภาษาชวาที่ใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายที่เป็นจุด คำว่า “ ดิก ” มีความหมายว่า เล็กน้อย หรือจุดเล็กๆ มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ตรดิก หรือ ตารดิก ดังนั้น คำว่า บาติก จึงมีความหมายว่าเป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุดๆ

โดยวิธีการทำผ้าบาติกดั้งเดิมในสมัยก่อนนั้นใช้วิธีการเขียนด้วยเทียนเป็นหลัก ดังนั้นผ้าบาติกจึงเป็นลักษณะผ้าที่มีวิธีการผลิตโดยใช้เทียนปิดในส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี แม้ว่าวิธีการทำผ้าบาติกในปัจจุบันจะก้าวหน้าไปไกลมากด้วยเทคโนโลยี และองค์ความรู้แล้วก็ตาม ทว่าลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของผ้าบาติกที่ยังคงอยู่ก็คือ จะต้องมีการผลิตโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีหรือปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีซ้ำอีกเป็นมาตรฐาน นับเป็นกรรมวิธีที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชาวบ้านอย่างแท้จริง อีกทั้งลายของผ้าบาติกโดยส่วนมากแล้วจะเป็นลวดลาย และสีสันท้องจากธรรมชาติ และอัตลักษณ์วัฒนธรรมรอบตัวของแต่ละชุมชนที่นำเสนอความเป็นภาคใต้ได้อย่างดี ความโดดเด่นของผ้าบาติกจึงอยู่ที่การใช้สีและลวดลายที่คมชัดของภาพที่สามารถบอกอะไรได้หลายอย่างทั้งถิ่นที่มา วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ธรรมชาติ ไปจนถึงเอกลักษณ์ของแหล่งผลิต หรือกระทั่งความรู้สึกนึกคิดของ

² อภาภรณ์ วงเวียน. การแต่งกายภาคใต้ [ออนไลน์]. 2015. เข้าถึงได้จาก <https://identitydressing.wordpress.com/2015/02/21/การแต่งกายภาคใต้/#respond> [14 มีนาคม 2564]

คนในท้องถิ่นนั้นๆนั้นจึงนับได้ว่าผ้าบาติกได้รวมอารยธรรมของความเป็นภาคใต้เอาไว้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ³

ภาพที่ 1 บรรยายภาพการทำผ้าบาติก ในชุมชน ประเทศอินโดนีเซียสมัยก่อน
เข้าถึงได้จาก <https://www.vogue.co.th/fashion/article/batikhistory>

กระนั้นก็ตาม แหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่เป็นที่ยืนยันแน่ชัด แต่นักวิชาการชาวยุโรปหลายคนยังเชื่อว่า กำเนิดขึ้นในประเทศอินเดีย แล้วจึงแพร่หลายเข้าไปในอินโดนีเซีย ทว่าอีกหลายคนบอกว่ามาจากอียิปต์ หรือเปอร์เซีย และแม้ว่าจะมีการค้นพบผ้าบาติกที่มีอายุเก่าแก่ในประเทศอื่นๆ ทั้งอียิปต์ อินเดีย และญี่ปุ่น แต่บางคนก็ยังเชื่อว่าผ้าบาติกเป็นของดั้งเดิมของอินโดนีเซีย โดยยืนยันจากรากศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกวิธีการ และขั้นตอนการทำผ้าบาติกว่าเป็นศัพท์ภาษาอินโดนีเซีย อีกทั้งจากการศึกษาค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ยังสรุปไว้ว่า การทำสโร่งบาติกหรือสโร่งปาเต๊ะ เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนติดต่อกับอินเดีย ดังนั้น

³ Peeranat Chansakoolnee. เปิดประวัติ 'ผ้าบาติก' อารยธรรมสำคัญจากอินโดนีเซีย สู่งานหัตถศิลป์ล้ำค่าของประเทศไทย [ออนไลน์]. 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.vogue.co.th/fashion/article/batikhistory> [14 มีนาคม 2564]

จุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมนี้น่าจะมีเค้าลางมาจากอินโดนีเซียเป็นสำคัญ ก่อนที่จะถูกเผยแพร่ไปยังชาติอื่นๆ รวมไปถึงพื้นที่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยด้วยเช่นกัน⁴

2. ความเป็นมาของผ้าปาเต๊ะ

ผ้าปาเต๊ะ เป็นผ้าพื้นเมืองในภาคใต้ที่มีลวดลายสวยงาม เป็นวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายใช้รุ่งสำหรับสุภาพสตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของคนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างในอดีตจนถึงปัจจุบัน การแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแหลมมาลาเลย์สืบเนื่องจากการติดต่อค้าขายในอดีต ปัจจุบันวัฒนธรรมการแต่งกายของชาติอื่นเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้นการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะจะถูกมองว่าล้าสมัยก่อนที่ผ้าปาเต๊ะจะถูกถล่มและหายไปจากวัฒนธรรม⁵

แหล่งกำเนิดของผ้าปาเต๊ะมาจากไหนยังไม่มีเป็นที่ยุตินักวิชาการชาวยุโรปหลายคนเชื่อว่ามีในอินเดียก่อนแล้วจึงแพร่หลายเข้าไปในอินโดนีเซีย อีกหลายคนว่ามาจากอียิปต์หรือเปอร์เซีย แม้ว่าได้มีการค้นพบปาเต๊ะที่มีอายุเก่าแก่ในประเทศอื่นๆ ทั้งอียิปต์ อินเดีย และญี่ปุ่น แต่บางคนก็ยังเชื่อว่าผ้าปาเต๊ะ เป็นของดั้งเดิมจากประเทศอินโดนีเซียและเป็นคำศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะในภาษาวีการและขั้นตอนสีที่ใช้ย้อมผ้าเป็นสีที่มาจากพืชที่มีในประเทศอินโดนีเซียและวิธีการขั้นตอนของคนไทยมีการใช้แท่งซี่ผึ้งชนิดที่ใช้เขียนลายซึ่งต่างจากอินโดนีเซียที่ไม่มีการใช้แท่งซี่ผึ้งเขียนลาย เทคนิคที่ใช้ในอินโดนีเซียสูงกว่าในกระบวนการวิธีการของอินเดียและนักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ชื่อ N.J.Kron ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสรุปไว้ว่า การใช้ผ้าโล่งปาเต๊ะเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อน จากนั้นเผยแพร่มาอินเดียในส่วนของประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินโดนีเซียแต่ได้ลวดลายความเป็นท้องถิ่นวัฒนธรรม

สำหรับประเทศไทยบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีการทำผ้าโล่งกันมาก ผู้คนทั้งชายและหญิงใช้ผ้าปาเต๊ะกันโดยทั่วไป สำหรับผู้หญิงใช้ตัดเย็บเสื้อ กระโปรง หรือนุ่งเป็นโล่งออกงานสังคมและอยู่กับบ้าน ส่วนผู้ชายนิยมตัดเย็บเป็นเสื้อแขนสั้น หรือแขนยาว

⁴ Peeranat Chansakoolnee. เปิดประวัติ 'ผ้าบาติก' อารยธรรมสำคัญจากอินโดนีเซีย สู่งานหัตถศิลป์ล้ำค่าของประเทศไทย [ออนไลน์]. 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.vogue.co.th/fashion/article/batikhistory> [14 มีนาคม 2564]

⁵ เอกสรרך อังคารวัลย์. ประวัติผ้าบาติกผ้าปาเต๊ะ [ออนไลน์]. 2018. เข้าถึงได้จาก <http://johaneksan.yolasite.com/ประวัติบาติก.php> [14 มีนาคม 2564]

การทำผ้าปาเต๊ะเป็นศิลปหัตถกรรมที่น่าสนใจ หลักการทำผ้าปาเต๊ะ คือ การเว้นสีด้วยเทียน โดยการเขียนหรือพิมพ์เทียนเป็นลวดลายต่างๆ ลงบนผืนผ้าในส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีย้อม เมื่อนำไปย้อมสีจะมีสีที่ติดเฉพาะส่วนที่ไม่ลงเทียนไว้ และจะติดซึมไปตามรอยแยกของเทียนเกิดเป็นลวดลายสวยงามแปลกตาอันเป็นเอกลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะ

ผ้าปาเต๊ะของสุมาตราบาคิง มีที่มาจากที่นายอดิศักดิ์ แวตะ ต้องการที่จะดำรงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านช่างฝีมือพื้นบ้าน การทำแม่พิมพ์ผ้าปาเต๊ะของนายยา บินดอเลาะ ที่อยู่ในพื้นที่ ตำบลปาเสมัส อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและฝีมือประณีตในการทำแม่พิมพ์ปาเต๊ะโดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดแปลงเอาวัสดุเหลือใช้ คือกระป๋องนมชั้นหวาน จากการรับประทานโรตีสองคนในพื้นที่มาเป็นวัสดุในการทำแม่พิมพ์ ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์จากลวดลายผ้าปาเต๊ะดั้งเดิมสู่ลวดลายท้องถิ่นและลวดลายต่างประเทศ นำไปสู่การออกแบบและพัฒนาลวดลายโดยบางส่วนประยุกต์จากลวดลายผ้าปาเต๊ะโบราณแต่ตัดทอนรายละเอียดเหลือเพียงลายเส้น บางส่วนมาจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านวิถีวัฒนธรรมการดำรงชีวิตประยุกต์เป็นลวดลายและหลายส่วนเป็นลวดลายร่วมสมัย เหมาะกับสังคมและความต้องการของลูกค้าในปัจจุบัน และส่งต่อลวดลายที่ผ่านการรังสรรค์แล้วไปยังช่างฝีมือพื้นบ้านในการประดิษฐ์แม่พิมพ์นำไปสู่การพิมพ์ผ้าปาเต๊ะด้วยมือแบบดั้งเดิม⁶

3. ลักษณะลวดลาย

ลักษณะลายผ้าปาเต๊ะเมื่อมองในลักษณะภาพรวมแล้ว จะเป็นลักษณะที่ได้รับอิทธิพลทั้งศิลปะอินเดีย ศิลปะจีน ศิลปะมุสลิมและความเชื่อเมืองจากแหล่งผลิต ลักษณะลายผ้าชั้นสูงของอินโดนีเซียลักษณะรูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะ เป็นส่วนสำคัญของผ้าที่มีรายละเอียดสลับซับซ้อนกัน รูปแบบลวดลายได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ทำให้ลวดลายมีความเป็น เอกลักษณ์เฉพาะ อาจแบ่งลักษณะลายได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้คือ ลายเรขาคณิต ลายธรรมชาติ⁷

⁶ ภัทราผ้าไทย, ประวัติผ้าบาติก หรือ ผ้าปาเต๊ะ [ออนไลน์], 2018, เข้าถึงได้จาก <http://www.pattraphathai.com/article/3/ประวัติ-ผ้าบาติก-หรือ-ผ้าปาเต๊ะ> [14 มีนาคม 2564]

⁷ โกศล พิณกุล, เทคนิคการทำบาติก (กรุงเทพฯ:ข้าวฟ่าง, 2545), 9.

ภาพที่ 2 ลายเส้นเรขาคณิต เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด รูปทรงเรขาคณิต

ภาพที่ 3 ลวดลายเส้นเรขาคณิต

เข้าถึงได้จาก <http://a-ngun-pa-thai.blogspot.com/>

ลายเรขาคณิต เป็นลักษณะของลวดลายที่นำลักษณะของเส้น คือ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด ตลอดจนรูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปทรงกลม รูปเหลี่ยม รูปกรวยต่างๆ ส่วนมากนิยมนำมาจัดองค์ประกอบให้ซ้ำกัน (Repetition) หรือเคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะ (Rhythmic) การสลับไหลของเส้นตลอดจนการจัดเส้นให้มีความต่อเนื่องกัน การจัดรูปทรงให้บังกันซ้อนกันคาบเกี่ยวกันทับซ้อนรูปทรงให้เกิดลวดลาย

ลายธรรมชาติ เป็นลวดลายที่ดัดแปลงมาจากธรรมชาติโดยเฉพาะดัดแปลงมาจากส่วนต่างๆ ของพรรณพฤกษา เช่น ดอก ใบ กิ่ง ก้าน ลวดลายชนิดนี้มีการจัดองค์ประกอบให้ดูนุ่มนวลอ่อนหวาน 8 ลักษณะของลายมีการเส้นไหลและต่อเนื่องกันเป็นจังหวะ บางครั้งอาจนำเส้นตรง เส้นโค้ง มาจัดองค์ประกอบให้ดูเป็น ใบ ช่อ พวง เก้า ซึ่งเป็นลักษณะที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติหรือดัดแปลงมาจากธรรมชาติในท้องถิ่นภาคใต้ ทั้งเรื่องรูปทรงและสีสันท ลวดลายชนิดนี้นิยมนำมาใช้กับผ้าปาเต๊ะและเป็นลวดลายที่นิยมมากและลายไทยเป็นลักษณะลวดลายของศิลปะประจำชาติ เช่น ลายนก ลายเครือเถา ลายดอกพุดตาน ลายที่มาจากศิลปะไทยลวดลายไทยมีเส้นที่พริ้วไหวและมีความเป็นเอกลักษณ์⁸

ภาพที่ 4 ลายเส้นพรรณพฤกษา ดอก ใบ กิ่ง ก้าน

เข้าถึงได้จาก <https://www.seesketch.com/ลายไทยดอกพุดตาล-pid2334>

ภาพที่ 5 ลวดลายธรรมชาติ

เข้าถึงได้จาก <https://www.vogue.co.th/fashion/article/batikhistory>

⁸ โกศล พิณกุล, เทคนิคการทำบาติก (กรุงเทพฯ:ข้าวฟ่าง, 2545), 11.

2.2 การแต่งกายในปัจจุบัน

การแต่งกายแบบไทยในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

ในสมัยก่อนคนไทยส่วนใหญ่จะนิยมใส่ชุดที่ตัดเย็บจากผ้าไทยไม่ว่าจะเป็นผ้าไหม ผ้าซิ่น ผ้าฝ้าย เป็นต้น เพราะเป็นผ้าที่แต่ละชุมชนผลิตขึ้นเองเนื้อผ้าก็ใส่สบายเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย อีกทั้งคนไทยยังถูกบ่มเพาะให้มีความรักนวลสงวนตัวรูปแบบของชุดเสื้อผ้าไทยจึงมีลักษณะที่สุภาพเรียบร้อยสามารถสวมใส่ได้ทุกสถานที่แต่ด้วยวิวัฒนาการเครื่องจักรที่ทันสมัยและการรับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยทำให้ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนหันมาสวมใส่ชุดเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีดีไซน์ทันสมัยตามยุคตามกระแสมากขึ้นและในทางกลับกันกลุ่มคนที่สวมชุดใส่ผ้าไทยกลับกลายเป็นวัยผู้ใหญ่จนถึงผู้สูงอายุ จากสถานการณ์ดังกล่าวเมื่อคูมิวเฟินอาจคิดว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่เมื่อคิดให้รอบด้านแล้วจะพบว่าเรื่องดังกล่าวถือเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศก็ว่าได้เพราะการที่คนส่วนใหญ่หันไปนิยมสวมใส่ชุดเสื้อผ้าตามกระแสหรือตามแฟชั่นนั้น อาจทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายตามมา เช่น

1. ปัญหาการสูญหายของเอกลักษณ์ประจำชาติในปัจจุบันนี้เราจะสังเกตเห็นว่าคนไทยส่วนมากไม่นิยมการแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือรูปแบบที่สุภาพเรียบร้อยแบบไทยๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากงานพระราชพิธี งานมงคลต่างๆ เนื่องจากคนไทยสมัยปัจจุบันนิยมแต่งกายตามแบบชาติยุโรปและชาติตะวันออก ซึ่งทำให้การแต่งกายแบบอดีตเริ่มเลือนหายไปอย่างมาก ดังนั้นหากคนไทยไม่เริ่มที่จะอนุรักษ์ตั้งแต่ตอนนี้และแน่นอนว่าในอนาคตลูกหลานของเราอาจจะเหลือเพียงความทรงจำและภาพถ่ายความงดงามของผ้าไทยได้ชื่นชม

2. ปัญหาการแต่งกายที่ไม่รัดกุมหรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ ปัจจุบันแฟชั่นของเสื้อผ้าในประเทศไทยมีหลายรูปแบบแต่แบบที่มักได้รับความนิยมมักจะมีลักษณะเป็นเสื้อฟ้าน้อยชิ้นหรือรัดรูปสามารถให้ผู้สวมใส่ถอดสัดส่วนของร่างกายได้ เช่น กระโปรงสั้น กางเกงขาสั้น เสื้อแขนกุด เสื้อสายเดี่ยว เป็นต้น ซึ่งเสื้อผ้าแฟชั่นดังกล่าวสามารถสวมใส่ได้แต่ควรจำกัดแค่บางโอกาสหรือบางสถานที่เท่านั้นเพราะบางสถานที่ต้องมีกฎระเบียบหรือข้อห้ามเกี่ยวกับรูปแบบเสื้อผ้าเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเขตพระราชวัง เขตศาสนสถาน เขตโบราณสถาน หรือส่วนราชการต่างๆ แต่ในปัจจุบันผู้คนส่วนใหญ่กลับไม่รู้สึกรู้สีกว่าการเข้าเขตสถานที่ดังกล่าวควรจะต้องใส่เสื้อผ้าที่เรียบร้อยรัดกุม เพื่อเป็นการแสดงถึงการให้เกียรติและแสดงความเคารพต่อสถานที่นั้นๆ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญต่างๆ ได้

3. ปัญหาการคุกคามทางเพศ จากความคึกคักในการสวมใส่เสื้อผ้าที่ไม่รัดกุมจนถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติ และผู้หญิงเริ่มมีความใจกล้าและมั่นใจในตัวเองสูงกับการสวมใส่เสื้อผ้าโชว์ทิว อีกทั้งผู้ชายในปัจจุบันก็มีความยับยั้งชั่งใจน้อยลงทุกทีซึ่งอาจเป็นเพราะการสวมใส่เสื้อผ้าโชว์สัดส่วนของผู้หญิงจะ

ทำให้เกิดความรู้สึกพลุ่งพล่านปลุกใจเสียป่าจากบรรดาชายฉกรรจ์ทั้งหลายโดยเฉพาะพวกกลุ่มมิถาชีพ สาเหตุดังกล่าวจึงเป็นเหตุนำไปสู่ปัญหาการคุมคามทางเพศหรือการก่อกวนขึ้นมากขึ้นกว่าในอดีต

จะเห็นได้ว่า ผ้าไทยเป็นเนื้อผ้าที่สวมใส่สบายมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย และด้วยลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนชาติใด ถ้าเรานำผ้าไทยมาออกแบบให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น แต่คงความสุภาพและเรียบร้อยแบบไทยๆ ไว้ก็เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ชุดผ้าไทยเป็นที่นิยมมากขึ้น อีกทั้งยังลดปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกายลงได้ รวมไปถึงเป็นแบบอย่างที่ดีและยังเป็นการเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติได้เห็นถึงคุณค่าและความงดงามของชุดผ้าไทยอีกด้วย ดังนั้นไม่ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปนานเท่าใด คนไทยควรอนุรักษ์และสวมใส่ชุดผ้าไทย เพราะในผ้าหนึ่งผืนไม่ได้มีเพียงความสวยงามแต่ยังแฝงไปด้วยภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน แต่น่าเสียดายมากหากคนไทยไม่ช่วยกันอนุรักษ์การแต่งกายด้วยผ้าไทยไว้ เราอาจจะมียักษ์แค่คำบอกเล่าเพื่อใช้ถ่ายทอดให้ลูกหลานฟังและส่งต่อได้แค่เพียงภาพถ่ายของชุดผ้าไทยเท่านั้น⁹

2.3 วิถีชีวิตความผูกพันกับสายน้ำของวิถีชีวิตชาวใต้

การดำรงชีวิตของคนไทยตลอดชีวิตทุกรุ่นทุกยุคสมัยมีความผูกพันกับสายน้ำของวิถีชีวิตชาวใต้ที่แทรกซึมอยู่ในคติความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะพื้นบ้าน นาฏศิลป์ หรือแม้แต่การวางผังเมือง ทั้งเมืองโบราณและเมือง สมัยใหม่จะคำนึงถึงแหล่งน้ำเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง วิถีชีวิตของชาวภาคใต้มีความผูกพันกับน้ำมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจนอาจกล่าวได้ว่า “น้ำเป็นแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรมไทย” ภาคใต้มีทรัพยากรน้ำทางธรรมชาติที่สำคัญต่อวิถีชีวิตชาวใต้ บริเวณฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นด้านอ่าวไทย เริ่มตั้งแต่แอ่งสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี และ นราธิวาส เป็นแหล่งน้ำบาดาลใหญ่เป็นน้ำจืด ส่วนบริเวณฝั่งทะเลอันดามันซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกจะมีน้ำน้อยกว่าเนื่องจากเป็นบริเวณหินทราย คุณภาพน้ำค่อนข้างจืด แต่ในหน้าแล้งแหล่งน้ำบาดาลที่อยู่ใกล้ทะเลจะมีน้ำเค็มปนอยู่ ส่วนแหล่งน้ำทะเลในประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลอยู่ 2 ทะเล คือ อ่าวไทยและทะเลอันดามัน¹⁰

⁹ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ, การแต่งกายแบบไทยในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2559. เข้าถึงได้จาก https://www.m-culture.go.th/surveillance/ewt_news.php?nid=1313&filename=index [14 มีนาคม 2564]

¹⁰ ดวงดาว สุวรรณรังษี, “ทะเลคือชีวิต” มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (โรงพิมพ์ตะวันออก, 2546).

น้ำเป็นของเหลว มีจุดเยือกแข็งที่ศูนย์องศาเซลเซียส จุดเดือดที่หนึ่งร้อยองศาเซลเซียส เป็นส่วนสำคัญสำหรับระบบนิเวศ สำหรับคน สัตว์ พืช น้ำเคลื่อนที่ไปตามแรงโน้มถ่วงของโลกไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำปรับตัวไปตามแหล่งหรือภาชนะที่น้ำเข้าไปดำรงอยู่ น้ำเมื่อได้รับความร้อนก็ระเหยกลายเป็นไอก่อตัวเป็นเมฆฝน เมื่อกระทบความเย็นก็ตกลงมาเป็นฝนหม่นเวียนสลับเปลี่ยนไป เมื่อน้ำไหลลงสู่ทะเลและมหาสมุทรได้เก็บซับเกลือแร่ต่างๆ มีสภาพเป็นน้ำเค็มในทะเลและ 24 มหาสมุทรริมสายน้ำ รวมทั้งชายขอบทะเลและมหาสมุทร เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ที่คน สัตว์ พืช ยึดถือเป็นแหล่งดำรงชีวิต ก่อเกิดเป็นแหล่งอารยธรรมต่างๆ สร้างความเจริญรุ่งเรืองในแหล่งอารยธรรมเหล่านั้นแล้ว คนก็ทำลายแหล่งอารยธรรม ทำลายโลก ทำลายแหล่งน้ำ ทำลายระบบนิเวศไปพร้อมกัน¹¹

การสร้างสรรคศิลป์ที่สะท้อนคุณค่าและแสดงถึงความผูกพันใกล้ชิดกับน้ำตลอดมาไม่ว่าจะเป็นน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล มหาสมุทร รวมทั้งน้ำในความคิดและจินตนาการที่แตกต่างหลากหลาย

ภาพที่ 6 "ชีวิต กับ สายน้ำ" จากเด็กใต้

เข้าถึงได้จาก <https://pantip.com/topic/34186030/page2>

¹¹ วิรุณ ตั้งเจริญ, ฉบับเฉลิมพระเกียรติฯ “น้ำ คือชีวิต”. วารสารราชบัณฑิตยสถาน ภาคีสมาชิก สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน (หจก. อรุณการพิมพ์, 2550).

2.4 ประสบการณ์ตรง

ประสบการณ์ หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา และประสบการณ์ ก็เป็นสิ่งที่มีความค่าในการเรียนรู้ทุกๆ ด้าน ประสบการณ์ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ศิลปะมีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ที่เราได้ปะทะหรือสัมผัสด้วยตัวเองได้พบเอง กระทำเอง ได้ยินได้ฟัง และรู้สึกเอง

2. ประสบการณ์รองหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ประสบการณ์ทางอ้อม" เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดหรือรับรู้มาอีกทอดหนึ่ง¹²

สถานการณ์และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น บรรยากาศ ที่อยู่ที่อาศัย เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภาพที่ปรากฏตามสถานที่ เวลาที่มีผลทำให้เกิดการรับรู้ สามารถสร้างจินตภาพและต่อยอดการทำงานศิลปะให้แก่ผู้ทำงานศิลปะได้

2. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การใช้ชีวิตประจำวัน การสวมใส่ผ้าปาเต๊ะที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นภาคใต้เป็นวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่มักจะพบเห็นในพื้นที่นั้นก่อนเกิดเป็นประสบการณ์ เป็นต้น

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การแต่งกายแบบสมัยใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ให้ความความคล่องตัว และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น การแต่งการตามแบบตะวันตก เป็นต้น

ภาพที่ 7 ผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่ถูกเก็บไว้

¹² Wikipedia, ประสบการณ์ . [ออนไลน์]. 2558. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ประสบการณ์> [14 มีนาคม 2564]

ในการสร้างสรรค์ผลงานเกิดจากความคิดถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมระหว่างตัวข้าพเจ้ากับคุณยายที่มีความผูกพันตั้งแต่เด็กจนโต ประสบการณ์จากการดำเนินชีวิตซึ่งเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ นั้นเป็นที่มาก่อเกิดความรู้สึกคิดถึงช่วงเวลาที่เคยผ่านมา ประสบการณ์ต่างๆ ที่ข้าพเจ้าพบเจอเป็นความผูกพันระหว่างคนในครอบครัว

ข้าพเจ้าเติบโตโดยมีคุณยายเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด เนื่องจากคุณพ่อคุณแม่ต้องมาทำงานในเมือง ข้าพเจ้าจึงถูกคุณยายเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ และบ้านสวนของคุณยายก็เป็นพื้นที่ชนบทที่ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และได้สัมผัสกับชีวิตพื้นบ้านแบบดั้งเดิม ตั้งแต่ข้าพเจ้าจำความได้ นอกจากวิถีชีวิตที่เป็นแบบดั้งเดิม อาทิ การใช้เตาถ่านในการประกอบอาหาร การก่อไฟด้วยฟืน อีกหนึ่งสิ่งที่ข้าพเจ้าจำได้ติดตาก็คือวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย ก็คือ การนุ่งผ้าปาเต๊ะ มองผิวเผินก็จะเป็นเรื่องปกติธรรมดาในยุคสมัยนั้น หรือเป็นเรื่องปกติของคนในพื้นที่นั้นๆ แต่ทุกๆ อิริยาบถของคุณยาย ไม่ว่าจะอยู่บ้าน ไปวัด หรือมีงานบุญประเพณีสำคัญต่างๆ ก็มักจะเห็นคนเฒ่าคนแก่สวมใส่ผ้าปาเต๊ะเป็นเรื่องปกติ ผิดกับปัจจุบันที่การนุ่งผ้าไทยพื้นถิ่นนั้น เป็นสิ่งที่ยากจะพบเห็นจะพบเห็นเฉพาะในงานสำคัญหรืองานพระราชพิธีต่างๆ ส่งผลให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดถึงความทรงจำต่างๆ ระหว่างข้าพเจ้ากับคุณยาย จากประสบการณ์ก่อเกิดความรู้สึกต่างๆ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ได้ศึกษาเทคนิครูปแบบและวิธีการในการนำเสนอผลงานเพื่อรองรับแนวความคิดและเพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึกอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 8 ข้าพเจ้าและคุณยาย

การสร้างสรรคงานของข้าพเจ้าเน้นวิธีการทดลองก่อนเป็นอันดับแรก คือ การสนใจในความงามของลวดลายและสีสันทนของผ้าและวัสดุอื่นที่ข้าพเจ้าสนใจคือกระดาษไข ต่อมาข้าพเจ้าเริ่มศึกษาค้นคว้าและทดลองอย่างจริงจังจึงนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ที่หลากหลายรูปแบบ เทคนิค และแนวความคิด การตั้งเอารากเหง้าของตนไปรวมอยู่ในงานศิลปะ ถือเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวคนทำงานศิลปะ สิ่งเหล่านั้นมีผลกระทบต่อจิตใจ ถูกใช้ให้เป็นแรงขับเคลื่อนสู่การสร้างสรรคงานที่เต็มไปด้วยจินตนาการทางศิลปะเชิงนามธรรม

2.5 อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ

ศิลปะนามธรรม

แอบสแตรกอาร์ต หรือ มโนศิลปะ หรือ ศิลปะนามธรรม หมายถึง แบบอย่างของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ แสดงความรู้สึกของมนุษย์ต่อธรรมชาติแวดล้อม ถ่ายทอดเป็นรูป ภาพ จะมีลักษณะเป็นสองมิติ หรือสามมิติ ส่วนใหญ่จะไม่พรรณนาเรื่องราวตามความเป็นจริง ศิลปินอาจละทิ้งรูปทรงต่างๆ ด้วยการตัดทอนหรือตัดรูปทรงจนหมดสิ้น อาจสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ตามความรู้สึกของตนเอง ด้วยการวางโครงสีใหม่ และเรื่องราวล้วนเป็นนามธรรม ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจใหม่ของวงการศิลปกรรมเพราะการเขียนภาพเช่นนี้ ทำความเข้าใจยากกว่าศิลปะทุกแขนงที่เคยมีมา ผู้ริเริ่มคือ วาสซิลี แคนดินสกี ชาวรัสเซีย เขากล่าวว่า จิตรกรรมทุกชนิดความสำคัญของความรู้สึกอยู่ที่ สี และการจัดรูปทรง (Colour of Form) สำหรับการถ่ายทอดออกมาเป็นศิลปะนั้น แคนดินสกีคำนึงถึงหลัก 2 ประการ คือ ความรู้สึกภายนอกและความรู้สึกภายใน (the inner and the outer) ความรู้สึกภายนอก คือ วัสดุรูปทรงและเมื่อรู้สึกต่อการเห็นรูปทรงดังกล่าวแล้ว ก็จะเกิดความรู้สึกภายในสำหรับคุณค่าของรูปทรงนั้น เป็นการสร้างความกลมกลืนขึ้นด้วยสีสัน การเคลื่อนไหว ลีลา จังหวะ ลักษณะผิว สัดส่วน และความเด่นชัดของภาพ

คุณค่าของความรู้สึกถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของศิลปะแบบแอบสแตรก ศิลปะแบบโบราณจะเขียนบรรยายอะไรก็เฉพาะเจาะจงลงไป เช่น รูปผู้หญิง ต้นไม้ สัตว์ ผลไม้ ผู้ชาย และแม่แต่พระเจ้า คำกล่าวของศาสนาอิสลาม มีว่า “พระเจ้าเท่านั้นที่สมบูรณ์ทุกประการ จะเป็นการโอหังพระนางอวดดีของมนุษย์อย่างยิ่ง ถ้าเขาอาจเอื้อมไปหาอะไรมาแทนสิ่งสมบูรณ์ เช่น พระเจ้า” ดังนั้นศาสนาอิสลามจึงไม่นิยมสร้างรูปไว้เคารพ ศิลปินกลุ่มแอบสแตรกไม่ต้องการสร้างรูปทรงที่ปรากฏให้ผู้ดูหลงติดเพียง

แค่นั้น แต่ต้องการสร้างรูปทรงใหม่ โดยคำนึงถึงการจัดภาพ สีลา จังหวะความสมดุล และความรู้สึก เพื่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกเองเมื่อได้สัมผัสสิ่งที่ไม่อาจชี้เฉพาะไปได้ว่าเป็นอะไร¹³

องค์ประกอบศิลป์

1. เนื้อหา

คือ องค์ประกอบที่เป็นนามพรรณม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงข้ามกันกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามพรรณมนี้ นอกจากเนื้อหาแล้ว ยังมีเรื่อง และแนวเรื่องรวมอยู่ด้วย ทั้งสามส่วนนี้ต่างก็มีความเชื่อมโยงและซ้อนทับกันอยู่ เรื่องกับเนื้อหาในงาน บางประเภทเกือบแยกกันไม่ออก แต่ในงานบางประเภทเกือบไม่เกี่ยวข้องกับงานเลย แนวเรื่อง คือ แนวทางของเรื่อง และเป็นต้นทางที่จะนำไปสู่เนื้อหาซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้าย เรื่องกับแนวเรื่องบางแห่งมีความหมายต่างกันไม่มากนักโดยทั่วไปอาจใช้แทนกันได้ แต่ในที่นี้ขอแยกออกจากกันมาอธิบายต่างหาก

2. รูปทรง

คือ สิ่งที่มีมองเห็นได้ในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนักอ่อนแก่ของ ขาว-ดำ ที่ว่าง สี และลักษณะของ พื้นผิวรูปทรงให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส เป็นความสุขทางตา พร้อมกันนั้นสร้างเนื้อหาให้กับรูปทรงเอง และเป็นสัญลักษณ์ให้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก หรือปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นในจิตด้วย ถ้าจะเปรียบกับชีวิต รูปทรง คือส่วนที่เป็นกาย เนื้อหาคือส่วนที่เป็นใจรูปทรงกับเนื้อหาจึงไม่อาจแยกจากกันได้ในงานศิลปะที่ดีทั้งสองส่วนนี้จะรวมเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าแยกกันความเป็นเอกภาพก็ถูกทำลาย ชีวิตของศิลปะก็ไม่อาจอุบัติขึ้นได้

3. เส้น

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ่งชี้ว่า งานทัศนศิลป์ชิ้นแรกๆ ของมนุษย์นั้นเริ่มจากเส้นดั่งที่เราจะเห็นได้จากภาพเขียนตามผนังถ้ำของคนสมัยดั้งเดิม เส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดเป็นแกนของทัศนศิลป์ทุก ๆ แขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างทุกสิ่งในจักรวาล เส้น แสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยของตัวมันเอง การเริ่มต้นและการพัฒนาจินตนาการของทัศนศิลป์ไม่ว่าจะ เป็นจิตรกร ประติมากร หรือสถาปนิก จะต้องอาศัยเส้นเป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้น

¹³ Smile Art Club. ศิลปะนามธรรม (Abstract Art) [ออนไลน์]. 2559. เข้าถึงได้จาก <http://smileartclub.blogspot.com/2012/08/abstract-art.html> [14 มีนาคม 2564]

4. ลักษณะผิว

คือ ลักษณะของบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่า หยิบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นก้ำมะหยี่ ลักษณะผิวถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็น หลักการในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์ เหมือนธาตุอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีศิลปินร่วมสมัยหลายคนใช้ลักษณะผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญใน การสร้างงานด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ได้¹⁴

ศิลปะการตัดกระดาษ

ศิลปะการตัดกระดาษแบบจีนเริ่มขึ้นในสมัยซีฮั่น (西汉) ทว่าก่อนหน้านั้น ซึ่งยังไม่มี การคิดค้นกระดาษขึ้นมาก็มีความนิยมในการตัด ฉลุ เจาะ แผ่นทอง แผ่นหนัง ฝืนผ้า แม้กระทั่งใบไม้ ให้มีลวดลายต่างๆ เกิดขึ้นมาแล้วโดยในประเทศจีนมีการค้นพบศิลปะการตัดกระดาษครั้งแรกเมื่อปี 1967 เมื่อนักโบราณคดีค้นพบกระดาษที่ตัดแบบจีน 2 ใบ แปะอยู่ในบริเวณสุสานโบราณเมืองทูลูฟิง ในเขตปกครองตนเองซินเจียง โดยกระดาษที่ใช้ทำมาจากใบปอ กระดาษ เป็นวัสดุที่ขึ้นราและเปื่อย ง่าย ยิ่งในสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นอย่างจีนตะวันออกเฉียงใต้ และฝนที่มักจะตกในเดือนพฤษภาคมถึง มิถุนายนด้วยแล้วยิ่งทำให้กระดาษเปื่อยและขึ้นราซึ่งศิลปะการตัดกระดาษที่บ้านนั้นเป็นศิลปะ มวลชน ผู้คนจะไม่เก็บรักษาอย่างดีเหมือนศิลปะล้ำค่าอื่นๆ หากผุพังแล้วก็สามารถตัดขึ้นมาใหม่ได้ ส่วนทางตะวันออกเฉียงเหนือของจีนซึ่งแห้งแล้งนั้น กระดาษไม่ค่อยขึ้นราหรือเปื่อยยุ่ย จึงอาจเป็น เหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีการค้นพบศิลปะการตัดกระดาษที่ทูลูฟิงก็เป็นได้

สมัยถึงการตัดกระดาษมีการพัฒนาขึ้นอย่างมากแล้ว ในบทกวีของผู้ผู้ กล่าวไว้ว่า “น้ำอุ่นรินรด เท้าข้า กระดาษตัดมาขึ้นน้ำวิญญาน” โดยในสมัยนั้น การใช้กระดาษตัดเรียกวินญาน เป็นที่นิยม อย่างมากในหมู่ชาวบ้าน การใช้กระดาษตัดเรียกวินญานนั้นใช้กับวิญญานที่ตายอย่างไม่ปกติ ธรรมชาติ เช่น อุบัติเหตุโดยส่วนใหญ่ผู้ทำพิธีต้องเกี่ยวข้องกับผู้ตายทางสายเลือด ชาวจีนผู้เคยร่วมใน พิธีเรียกวินญานเล่าว่าการใช้กระดาษเรียกวินญานนั้น จะต้องตัดกระดาษเป็นรูปเรือใบ นำมาห่อ ยอดข้าวเกาเหลียง และเมื่อถึงวันทำพิธีฝังศพให้ญาติ (หากเป็นลูกชายจะตีมาก) สวมผ้ากระสอบใน มือถือกระดาษเรียกวินญานที่เตรียมไว้ นี้ เดินนำหน้าหีบศพเพื่อเป็นการชักนำดวงวิญญานให้หาทาง กลับบ้านถูก และไปสู่สุคติเมื่อทำพิธีฝังเรียบร้อยแล้ว

¹⁴ ชลุต นิยมเสมอ, (2559). **องค์ประกอบศิลปะ**, กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์ลิซซิ่ง, 19

นอกจากนี้ในสมัยถึงยังใช้รูปตัดกระดาษเป็นแบบในการพิมพ์ผ้าโดยนำกระดาษหนามาตัดเป็นลวดลายต่างๆ ทาบลงบนผ้าแล้วจึงลงสีไปบนผ้าส่วนที่พ้นจากกระดาษออกมากลายเป็นลวดลายที่งดงามต่างๆ

การตัดกระดาษสมัยซึ่งพัฒนาถึงขั้นที่เริ่มอยู่ตัว กระดาษกลายเป็นสินค้าที่ผู้คนนิยมซื้อหา ซึ่งเป็นการยกระดับศิลปะการตัดกระดาษด้วย เช่น กลายเป็นของขวัญ เป็นที่ตกแต่งโคมไฟ เป็นต้น ผู้คนในสมัยซึ่งใช้กระดาษตัดในโอกาสที่หลากหลายขึ้น เต็มเปี่ยมใจ ที่เจียงซี นำกระดาษตัดมาใช้เป็นลวดลายของเครื่องปั้นดินเผา เมื่อผ่านการเคลือบ และเผา ก็จะงดงามมากขึ้น นอกจากนี้ลวดลายของศิลปะการพิมพ์ผ้าสีชาว-ครามนั้นยังใช้การฉลุกระดาษให้เป็นลายก่อน แล้วจึงพิมพ์ลงบนผ้า

สมัยหมิงและชิงนั้น เป็นช่วงที่ศิลปะการตัดกระดาษพัฒนาถึงขีดสุด การใช้สอยก็กว้างขวางมากขึ้นโดยเฉพาะชาวบ้านนิยมใช้กระดาษนำมาตัดและนำมาประดับตกแต่งบ้านเรือนกันอย่างแพร่หลาย เช่น ที่ประตู หน้าต่าง หิ้ง หรือเพดาน ต่างก็มีการใช้กระดาษฉลุลายตกแต่งทั้งสิ้น ซึ่งหากไม่นับช่างตัดกระดาษในสมัยหนานซ่งแล้ว หลังจากยุคนั้น ผู้ที่เชี่ยวชาญการตัดกระดาษแทบทั้งสิ้นเป็นหญิงชาวบ้านโดยพวกเขาเรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้สัญลักษณ์หนึ่งของชาวจินโบราณคือช่างปักหญิง ซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญของช่างปักก็คือ ต้องสามารถตัดกระดาษแบบจินได้นั่นเอง ดังนั้นการตัดกระดาษจึงกลายเป็นงานฝีมือที่ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญ ความชำนาญในการตัดกระดาษยังเป็นสิ่งที่คนใช้ประเมินว่าใครจะเป็นเจ้าสาวที่ดีได้ด้วย

วิธีการตัดกระดาษ

การตัดกระดาษไม่ได้ใช้เครื่องจักร แต่เป็นงานฝีมือที่ทำจากมือ ซึ่งวิธีทำหลัก ๆ มีอยู่ 2 วิธี คือ ใช้กรรไกรตัด และ ใช้มีดตัด

วิธีการใช้กรรไกรตัด หลังจากตัดเสร็จแล้ว จะนำกระดาษมาซ้อนกันหลายๆ แผ่น (ไม่เกิน 8 แผ่น) แล้วจึงตกแต่งด้วยมีดอีกครั้งให้เรียบร้อย

ส่วนการใช้มีดตัดนั้น จะต้องนำกระดาษที่จะตัดมาซ้อนๆ กันก่อน แล้ววางลงบนดินน้ำมันหรือไขที่มีความอ่อนนุ่ม แล้วจึงค่อยใช้มีดเล็กมาเริ่มต้นตัด ซึ่งวิธีใช้มีดตัดจะสะดวกกว่าใช้กรรไกรตัดเล็กน้อย เนื่องจากตัดแค่รอบเดียว

ประโยชน์ใช้สอย

ศิลปะการตัดกระดาษ เป็นศิลปะพื้นบ้านอันเป็นที่นิยมอย่างหนึ่งในประเทศจีน ศิลปะการตัดกระดาษมักใช้ในพิธีทางศาสนา และใช้ในการประดับตกแต่งสร้างสรรค์งานศิลปะต่างๆ ในอดีตมีการนิยมนำกระดาษมาสร้างเป็นรูปคน รูปสัตว์ในอิริยาบถต่างๆ แล้วจึงนำไปเผาหรือฝังไปพร้อมกับผู้เสียชีวิตในงานฌาปนกิจศพ ซึ่งประเพณีเช่นนี้อาจจะยังสามารถพบได้ในบางพื้นที่แถบชนบทของประเทศจีน นอกจากนี้ยังถูกนำไปใช้ประดับตกแต่งในพิธีบูชาบรรพบุรุษและเทพเจ้าต่างๆ

ปัจจุบันนี้ศิลปะการตัดกระดาษใช้มากที่สุดในงานประดับตกแต่ง เช่นกำแพง ประตู หน้าต่าง เสาบ้าน กระฉก และโคมไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องตกแต่งของขวัญของฝาก หรือตัวกระดาษที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้วนี้ยังสามารถที่จะใช้เป็นของขวัญหรือของฝากให้ผู้ใหญ่ที่เคารพได้อีกด้วยในสมัยโบราณกระดาษที่ถูกตัดแล้วยังถูกนำไปใช้เป็นแม่แบบในการเย็บปักและยังใช้เป็นแม่พิมพ์ต้นแบบในการหนังสืออีกด้วย¹⁵

สรุปอิทธิพลทางด้านรูปแบบผลงานศิลปะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะป็นิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลโดยตรงจากรูปแบบผลงานศิลปะนามธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับจิตใจ ข้าพเจ้าได้ตัดทอนรูปร่างรูปทรงของผลงานจากลักษณะเกลียวคลื่นจนเกิดความนุ่มนวล และให้ความรู้สึกที่อบอุ่นไปด้วยความทรงจำและความคิดถึงคุณยายผ่านจินตนาการที่คลี่คลายในความรู้สึกของข้าพเจ้า ผ่านการผสมผสานเทคนิคการขึ้นรูปด้วยกระดาษและการฉลุกระดาษที่มีการฝึกฝนจนเกิดเป็นความชำนาญเฉพาะตัว การใช้หลักการทางองค์ประกอบศิลป์ สี และน้ำหนัก การใช้สีในการสร้างสรรค์ผลงาน มีการกำหนดโครงสร้างของสี ซึ่งจะช่วยให้งานมีจังหวะและมีมิติที่ซับซ้อน เกิดบรรยากาศที่พึงพอใจทำให้เกิดความรู้สึกเฉพาะตัวที่น่าสนใจ การทับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีคุณสมบัติบาง และโปร่งแสง แผงนัยยะที่แสดงถึงคุณค่าของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนจะมองเห็น รูปทรง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่สุดในผลงานการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าการใช้รูปทรงในผลงานโดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปร่างรูปทรงที่มาจาก การตัดทอนรูปทรงจากการลื่นไหลของสายน้ำสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับน้ำ เส้นเป็นทัศนธาตุที่มีความสำคัญมากเพราะเส้นที่เกิดขึ้นในผลงาน เป็นเส้นที่ถูกสร้างขึ้นจากกระบวนการทางเทคนิค เกิดจากการตัดทอนจังหวะของคลื่นน้ำ เพื่อให้เกิดโครงสร้าง และยังสร้างความกลมกลืนให้ตัวชิ้นงานและเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของงานให้มีเอกภาพ ทางด้านลักษณะพื้นผิวของผลงาน เกิดขึ้นจากการเลือกใช้วัสดุที่มีความแตกต่างกัน มีทั้งวัสดุที่เป็นกระดาษที่มีความบางและโปร่งแสง กระดาษขาวที่ถูกจัดวางเป็นลักษณะคลื่นน้ำ พื้นสีขาวที่มีอยู่ในชิ้นผลงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รูปทรงดูเด่นชัดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของข้าพเจ้าและสื่อถึงแนวความคิด ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนออย่างสมบูรณ์

¹⁵ Karumiki. วัฒนธรรมจีน ศิลปะการตัดกระดาษจีน [ออนไลน์]. 2015. เข้าถึงได้จาก http://km.debsirinsp.ac.th/external_newsblog.php?links=99 [14 มีนาคม 2564]

2.6 อิทธิพลจากงานศิลปกรรมของศิลปิน

จุดมุ่งหมายการสร้างสรรคของศิลปินที่ประมวลในเชิงปรัชญาความเชื่อและการถ่ายทอดอิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปินเป็นอีกหนึ่งแรงกระตุ้นความสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานทางศิลปะได้เป็นอย่างดี ประสบการณ์และเอกลักษณ์ก่อให้เกิดการสร้างสรรคศิลปะเฉพาะศิลปินแต่ละบุคคลมีความแตกต่างการสร้างผลงานหลากหลายออกไป ทางด้านสุนทรียภาพนั้นต้องมีคุณสมบัติทั้งทางด้านการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเนื้อหาที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดึงดูดจิตใจของผู้รับชมจึงเกิดการเรียนรู้ทั้งรูปแบบเทคนิคและการสื่อสารความรู้สึกรวมถึงการนำเสนอให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรคผลงาน

ผลงานศิลปิน

ตอเฟต บูลายามา

แรงบันดาลใจอันเกิดจากจิตใต้สำนึกเพื่อสะท้อนมุมมองผ่านผลงานศิลปะที่เป็นรูปสัญลักษณ์แนวทางเฉพาะของตน การแสดงออกจากความคิดความรู้สึกความหมายจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวที่ศิลปินถ่ายทอดจินตนาการสู่การสร้างสรรคในผลงานนิทรรศการนี้ให้ศิลปะเป็นสื่อกลางทางจิตใจ เพื่อถ่ายทอดคุณค่าและความงามในวิถีการดำเนินชีวิตของมุสลิมทั้งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อและความศรัทธาในศาสนา เพื่อจัดแสดงผลงานนิทรรศการโดยมีชื่อนิทรรศการว่า “อัสซาลามูออลัยกุม” ขอความสันติสุขจงเกิดแด่ท่าน จากจินตนาการสู่ความรู้สึกผ่านผลงานศิลปะจิตรกรรมร่วมสมัยของวิถีไทยภาคใต้-มลายูได้นำมาจัดแสดงขึ้น ณ หอศิลป์ จามจุรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 1 ระหว่างวันที่ 12 มีนาคม ถึง วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2555 เป็นการสร้างสรรคผลงานศิลปะจิตรกรรมร่วมสมัยของวิถีไทยภาคใต้-มลายูโดยกลุ่มศิลปินชายแดนภาคใต้จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นในแนวทางการทำงานศิลปะอันเป็นที่ตั้งการร่วมตัวกันของศิลปินมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามมาตั้งแต่กำเนิดจากร้อยเส้นพันเส้นของผ้าปาเต๊ะที่เรียงร้อยเป็นแถวๆ บนผืนแพร่ม จากเรื่องราวความประทับใจในรูปทรงเรือท้องถิ่นที่ปลุกฝั่งมาแต่วัยเยาว์ ผ่านรูปสัญลักษณ์ของวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชายแดนภาคใต้ที่มีความเรียบง่ายแบบวิถีชีวิตชาวประมงมลายูในผลงานเทคนิคจิตรกรรมวัสดุผสมของผ้าพื้นถิ่น ตอเฟต บูลายามา ผู้ถ่ายทอดความงามอย่างมีปัจเจกสู่กระบวนการการสร้างสรรคที่ประณีตอย่างมีสมาธิผสมผสานกลิ่นอายจากท้องทะเลแสดงความโดดเด่นของตัวตนออกมาได้อย่างชัดเจนในชื่อชุด "ผลงานเส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง" ผู้สร้างสรรคศรัทธาในศิลปะมีความเชื่อว่าศิลปะและศาสนาเป็นสิ่งมีค่าว่าด้วยความเป็นศิลปะจากตัวตนของผู้สร้างที่ถ่ายทอดความคิดกระบวนการการสร้างสรรคจากจินตนาการและแรงบันดาลใจอย่างแท้จริง นอกจากประเด็นทางวัฒนธรรมแล้วผลงานศิลปะกลุ่มนี้สะท้อนถึงสภาพแวดล้อม

ในช่วง ประสบการณ์และชีวิตของคน เช่น ฝั่งทะเล ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ และชีวิตของท้องถิ่น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้อาจจะเห็นได้ไม่ชัดในสภาพแวดล้อมของเมืองสมัยใหม่ แต่สิ่งที่แสดงออกมาให้ ประจักษ์บนงานจิตรกรรม ก็สร้างถึงความชัดเจนมากยิ่งขึ้นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมและสังคมใน ท้องถิ่น¹⁶

ภาพที่ 9 “เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง 1”

[เทคนิค : สื่อผสม]. นิทรรศการ “อัสซาลามุออลัยกุม” Assalamu Alaikum

เข้าถึงได้จาก : <http://oknation.nationtv.tv/blog/winsstars/2012/03/23/entry-2>

¹⁶ ตอเฟต บุลายามา, "เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง นิทรรศการ : อัสซาลามุออลัยกุม Assalamu Alaikum [ออนไลน์]. 2555. เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/winsstars/2012/03/23/entry-2>. [14 มีนาคม 2564]

ภาพที่ 10 “เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง 2”

[เทคนิค : สื่อผสม]. นิทรรศการ “อัสซาลามุออลัยกุม” Assalamu Alaikum

เข้าถึงได้จาก : <http://oknation.nationtv.tv/blog/winsstars/2012/03/23/entry-2>

จากการศึกษาผลงานของ ศิลปิน ต่อเฟต บูลายามา จะเห็นได้ว่าศิลปินได้รับอิทธิพลจากการใช้ชีวิต ศิลปินใช้ประการณ์ตรงที่ได้พบเจอ ศิลปินมีความคุ้นชินกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และสื่อสารออกมาผ่านงานศิลปะ ซึ่งสามารถสื่อสารให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตและวิญญานของวัฒนธรรมจำเพาะพื้นที่ได้อย่างดี ศิลปินหยิบยกเรือประมงแสดงออกถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ส่วนใหญ่จะทำอาชีพประมง ใช้เทคนิคถักทอลงบนผ้าปาเต๊ะแสดงถึงความปราณีตอีกด้วย

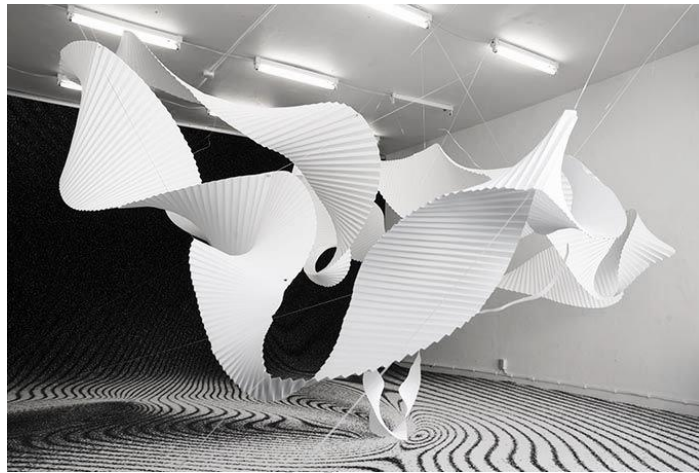
Richard Sweeney

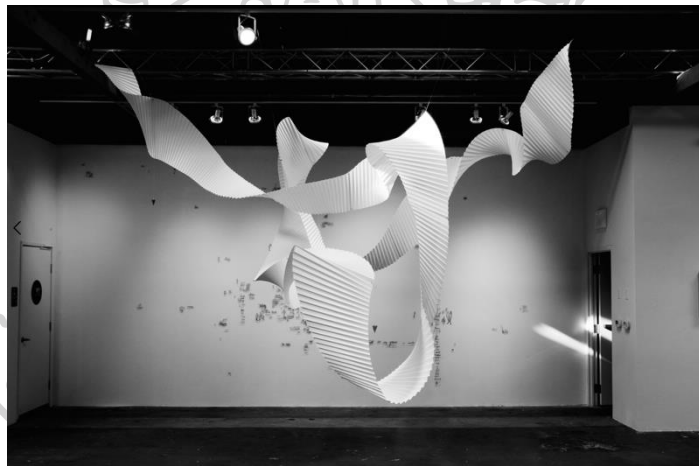
ภาพที่ 11 ศิลปิน Richard Sweeney

เข้าถึงได้จาก : <https://www.richardsweeney.co.uk/about>

Richard Sweeney ศิลปินจากเมืองฮัตเตอร์สฟิลด์ ในประเทศอังกฤษ เมื่อปี 1984 Richard Sweeney ได้ค้นพบพรสวรรค์ด้านประติมากรรมของตนเองผ่านการศึกษาที่ Batley School of Art and Design และในปี 2002 เขาตัดสินใจเรียนต่อเฉพาะทางด้านการออกแบบที่มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์เมโทรโพลิแทน (Manchester Metropolitan University) ทำให้เขาได้ฝึกฝีมือด้านศิลปะและการออกแบบโดยใช้กระดาษในการสร้างแบบจำลองให้ออกมาเป็นชิ้นงานประติมากรรมในแบบของตนเอง ผลงานศิลปะจากกระดาษส่วนใหญ่ของ Richard Sweeney จะได้แรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง และรูปแบบการเติบโตในธรรมชาติโดยเน้นการใช้กระดาษเป็นสื่อประติมากรรมหลัก มีตั้งแต่ขนาดตั้งโต๊ะไปจนถึงใช้ติดตั้งบนเพดาน และประติมากรรมขนาดใหญ่ มีจุดเด่นพิเศษก็คือ ผลงานของเขามักจะไม่ใช้กาวในการยึดติดกระดาษ แต่นำเทคนิคการออกแบบจากคอมพิวเตอร์และการผลิตแบบ CNC เข้ามาแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ได้รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ และเป็น 3 มิติมากที่สุด

ภาพที่ 12 ศิลปิน Richard Sweeney. (ค.ศ.2010). “Beta”
เข้าถึงได้จาก : <https://www.richardsweeney.co.uk/works>

ภาพที่ 13 ศิลปิน Richard Sweeney. (ค.ศ.2010). “Beta II”
เข้าถึงได้จาก : <https://www.richardsweeney.co.uk/works>

จากการศึกษาผลงานของ ศิลปิน Richard Sweeney หลายๆชิ้นพบว่า ผลงานส่วนใหญ่ได้แรงบันดาลใจจากรูปทรงรูปทรงจากธรรมชาติ การบิดพริ้วที่มีความลื่นไหลสัมผัสได้ถึงความสะดวกสบาย เขาได้ดึงคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุแสดงถึงความเชี่ยวชาญในวัสดุเป็นอย่างดี การจัดสรรพื้นที่ในการติดตั้งที่เสมือนลอยอยู่กลางอากาศทำให้ผู้ชมเข้าถึงและรับรู้ถึงสิ่งที่ศิลปินต้องการสื่อสารได้ง่ายและเข้าใจมากขึ้น

Nahoko Kojima

ภาพที่ 14 ศิลปิน Nahoko Kojima

เข้าถึงได้จาก : <http://www.nahokokojima.com/paper-artist/>

ศิลปินชาวญี่ปุ่น Nahoko Kojima เธอมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตัดกระดาษแบบญี่ปุ่นร่วมสมัย เธอเกิดที่เมืองเฮียวโงะ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2524 เธอเริ่มต้น Kirie (Japanese Papercutting) ภายใต้การดูแลตั้งแต่อายุ 5 ขวบและได้ฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2542 เธอย้ายไปโตเกียวและในปี 2547 เธอสำเร็จการศึกษาด้านการออกแบบที่สถาบันคัวซาว่า ผู้ติดตามแฟชั่นและเทรนด์ด้วย เธอพบแรงบันดาลใจมากมายในเมืองนี้ เธอใฝ่หาอาชีพด้านกราฟิกดีไซน์ในโตเกียวช่วงสั้นๆ ก่อนจะย้ายไปลอนดอนในปี 2548 เพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมศิลปะตะวันตก การแสดงเดี่ยว Paper Cut ครั้งแรกของเธอในลอนดอนจัดแสดงคอลเลกชันประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่ Epicurean Lounge ในปี 2550 ในปี 2010 โคจิมะได้เปิดสตูดิโอของเธอในใจกลางกรุงลอนดอนและเริ่มทำงานหลายผลงานเช่น Majestic Birds, Kiku Flowers Collection, Alice Collection ในปี 2012 โคจิมะประสบความสำเร็จในการได้รับเลือกจาก Craft Council for Collect ที่ Saatchi Gallery ในลอนดอน

Shiro คือเปเปอร์คัตรูปวาทสน้ำเงินขนาดเท่าตัวจริงจากฝีมือของศิลปินชาวญี่ปุ่น Nahoko Kojima ผู้ใช้เวลาถึงหนึ่งปีเต็มในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ลำพังด้วยขนาดที่ใหญ่ระดับหลายสิบคน โอบก้นชวนให้รู้สึกตาค้างแล้ว แต่เมื่อได้ใช้เวลาเฟื่องพิจารณาตลอดสายอันซับซ้อนและละเอียดอ่อนที่ประกอบกันเป็น Shiro ฟองสีขาวที่รวมตัวกันบนยอดคลื่น เส้นสายที่อ่อนช้อยคล้ายกำลังเคลื่อนไหว เหมือนกับว่าต่อให้เราเบิกตากว้างเท่าไรก็ยังไม่อาจเก็บให้ครบทุกรายละเอียด “จริงๆ วาทสน้ำเงินก็เป็นสีน้ำเงินนั่นแหละ แต่ฉันเลือกใช้กระดาษสีขาวและตั้งชื่อมันว่า Shiro (ภาษาญี่ปุ่นแปลว่าสีขาว) เพราะเวลามันแหวกว่ายในมหาสมุทร แสงอาทิตย์จะตกกระทบที่ผิวของมันจนดูเป็นสีขาว “บนตัววาทมีแพตเทิร์นเยอะมาก ผู้คนจะค่อยๆ ค้นพบแพตเทิร์นเหล่านั้นเมื่อใช้เวลาชมมันนานเข้า แล้วก็ยังมีความลับที่ซ่อนอยู่อีก ฉันไม่ค่อยอยากบอกเท่าไร ให้ทุกคนไปลองสังเกตดูเองดีกว่า” ศิลปินสาวกล่าวพร้อมส่งรอยยิ้มสดใส

นี่เป็นครั้งแรกที่โคจิมะจัดแสดงผลงานในประเทศไทย ทว่าก่อนหน้านี้ ผลงานเปเปอร์คัตชิ้นอื่นๆ ของเธอเคยจัดแสดงมาแล้วในมิวนิคและแกลเลอรีชั้นนำในหลายประเทศทั่วโลก เช่น Saatchi Gallery ในลอนดอนมหานครที่เธอเลือกเป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน, Holburne Museum แห่งเมืองบาร และ Gerald R. Ford Presidential Museum ในรัฐมิชิแกน หรือกระทั่งดีสเพลย์หน้าร้านของ BVLGARI ที่ว่าทั้งเอเชียก็เคยเป็นที่พักพิงของผลงานของเธอมาแล้ว

ลำพังด้วยขนาดที่ใหญ่ระดับหลายสิบคนโอบก้นชวนให้รู้สึกตาค้างแล้ว แต่เมื่อได้ใช้เวลาเฟื่องพิจารณาตลอดสายอันซับซ้อนและละเอียดอ่อนที่ประกอบกันเป็น Shiro ฟองสีขาวที่รวมตัวกันบนยอดคลื่น เส้นสายที่อ่อนช้อยคล้ายกำลังเคลื่อนไหว เหมือนกับว่าต่อให้เราเบิกตากว้างเท่าไรก็ยังไม่อาจเก็บให้ครบทุกรายละเอียด

ทว่าที่เราไล่เรียงมานั้นเป็นเพียงถ้วยรางวัลใหญ่ๆ ที่สื่อต่างๆ รวมทั้งตัวโคจิมะเองอนุญาตให้เราเห็น สิ่งสำคัญที่แท้จริงคือฝีมือลายมือของเธอ ซึ่งคุณจะได้รับรู้อย่างแท้จริงก็ต่อเมื่อได้พิสูจน์ด้วยตาตัวเองเท่านั้น และแน่นอนว่าฝีมือลายมือของเรามีที่มาที่ไป เว็บไซต์ทางการของโคจิมะเล่าว่า เธอเริ่มจับใบมีดขึ้นมารีดกระดาษครั้งแรกตอนอายุเพียง 5 ขวบ เราถามหญิงสาวชื่อๆ ว่าพ่อแม่ของเธอยอมให้ลูกสาวตัวเล็กจับของมีคมด้วยเหรอ เธอหัวเราะก่อนให้คำตอบที่แม่ไม่ได้กระจ่างมากนัก แต่ก็พอเห็นภาพเค้าลางของครอบครัวที่สนับสนุนลูกสาวบนเส้นทางศิลปะมาตั้งแต่อ่อนแต่ออก “มันออกจะอันตรายเนอะ แต่ก็นะ” เธอยิ้มแล้วทิ้งจังหวะ “ฉันเริ่มเรียนวาดรูปในคอร์สส่วนตัวตั้งแต่ 3 ขวบ วันหนึ่งครูของฉันทำงานเปเปอร์คัตให้ดู ฉันเห็นแล้วเซอร์ไพรส์มาก มันใช้แค่กระดาษแผ่นเดียวเท่านั้นเอง แต่มันต่างจากการวาดรูปโดยสิ้นเชิง ฉันรอถึงอายุ 5 ขวบถึงได้ลองตัดกระดาษ”

ภาพที่ 15 Shiro

เข้าถึงได้จาก : <https://adaymagazine.com/nahoko-kojima-papercut-shiro/>

ภาพที่ 16 รายละเอียดการตัดกระดาษ Shiro

เข้าถึงได้จาก : <https://adaymagazine.com/nahoko-kojima-papercut-shiro/>

นับแต่นั้นเธอแทบไม่เคยอยู่ห่างจากกระดาษและใบมีด แม้จะเคยหันเหไปทำงานกราฟิกดีไซน์อยู่ช่วงหนึ่ง แต่สุดท้ายเธอก็กลับมาหาศาสตร์แห่งการตัดฉลุกระดาษ หมกมุ่นกับมัน และพัฒนามันไปอีกขั้น จากเดิมที่เปเปอร์คัตเป็นที่รู้จักในฐานะงานฝีมืออย่างหนึ่งในมือของโคจิระ มันกลายเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งดงามไม่แพ้แขนงอื่น

“คอนเซปต์ของเปเปอร์คัตคือการใช้กระดาษแค่ 1 ชั้น แล้วคุณสามารถสร้างสรรค์อะไรจากมันก็ได้ ศิลปินหลายคนมักทำเปเปอร์คัตแบบ 2 มิติ แต่ฉันมานั่งคิดว่าจะพัฒนาสไตล์ตัวเองได้อย่างไร จึงลองทำงานแบบ 3 มิติขึ้นมา อันที่จริงฉันก็ทำงาน 2 มิตินั่นแหละ แต่การแขวน รวมทั้งแสงและเงาทำให้มันเป็น 3 มิติ”

อย่าง Shiro ซึ่งจัดแสดงอยู่ในห้อง 401-402 บนชั้น 4 ของหอศิลป์กรุงเทพฯ ก็ถูกแขวนกับเพดานด้วยเอ็นสีใสเส้นเล็กราวกับเส้นผม เมื่อแสงที่ถูกจัดอย่างบรรจงตกกระทบลวดลายสลัซซับซ้อนของชิ้นงาน จึงเกิดเงาที่เป็นช่องๆ คล้ายกับเงายามอยู่ใต้ท้องน้ำ และด้วยคุณสมบัติอันมหัศจรรย์ธรรมชาติของกระดาษ เมื่อมีลมจากเครื่องปรับอากาศ หรือจากคนที่เดินผ่าน วาพขนาดยักษ์ก็จะวูบไหวราวกับกำลังว่ายน้ำอยู่จริงๆ แล้วห้องทั้งห้องก็ถูกเปลี่ยนเป็นท้องทะเลกว้างใหญ่

โคจิระใช้เวลาหนึ่งปีเต็มนับตั้งแต่คิดคอนเซปต์ Shiro จนกระทั่งทำเสร็จสิ้นเป็นชิ้นงานใช้กระดาษวาชิ (กระดาษญี่ปุ่น) ที่สั่งทำขึ้นมาพิเศษไปกว่า 150 เมตร และใช้ใบมีดจำนวนมากเกินจะนับไหว เพราะใบมีดที่เธอเลือกใช้นั้นขอบบางและสีง่ายจนหญิงสาวต้องเปลี่ยนมันทุกสามนาทีก่อน

เธอเริ่มต้นจากไปมิวเซียมเพื่อศึกษารูปร่างและพฤติกรรมของวาฬสีน้ำเงิน จากนั้นร่างแบบโดยคิดถึงลวดลายที่อยากได้และจุดที่จะผูกเส้นเอ็น แล้วค่อยลงมือทำ กระนั้นแม้จะร่างแบบไว้ แต่เมื่อถึงเวลาจับใบมีด เธอก็มักจะปล่อยให้จิตวิญญาณศิลปินนำทาง “เพราะมันใหญ่มากๆ ต่อให้ฉันลองทำต้นแบบขนาดเล็กมาก่อน ก็เชื่อว่าพอทำขนาดใหญ่แล้วจะเหมือนกัน เพราะกระดาษต่างไซส์จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกัน ฉันไม่มีทางรู้ได้เลยว่าผลลัพธ์จริงๆ จะเป็นยังไงจนกว่าจะแขวนมันขึ้นมา”

การแขวนจึงกลายเป็นขั้นตอนที่สำคัญไม่แพ้การตัดฉลุกระดาษบนกระดาษ ต่อเมื่อแขวนเสร็จเท่านั้นที่กระบวนการจะครบจบสมบูรณ์ คล้ายเดิมลมหายใจให้กับผลงาน “มันเหมือนว่าฉันสร้างสัตว์ขึ้นมาตัวหนึ่ง ตอนนี้นั้นกำลังมีชีวิตและกำลังเคลื่อนไหว เพราะกระดาษเคลื่อนไหวได้ด้วยแรงดึงดูดและแรงอื่นๆ นอกจากนี้กระดาษวาชิยังเปลี่ยนสีได้เมื่อโดนแสงอาทิตย์ มันเลยมีการเปลี่ยนแปลงได้เหมือนกับมีชีวิตอยู่จริงๆ”

ภาพที่ 17 Cloud Leopard เสือดาวสีดำที่กำลังออกวิ่ง
เข้าถึงได้จาก : <https://adaymagazine.com/nahoko-kojima-papercut-shiro/>

ภาพที่ 18 Bakyu หมิซึวโลกสีขาวที่กำลังว่ายน้ำ
เข้าถึงได้จาก : <https://adaymagazine.com/nahoko-kojima-papercut-shiro/>

โคจิมาเคยให้สัมภาษณ์ไว้หลายครั้งว่าเธอหลงใหลในธรรมชาติ “ฉันเติบโตมากับธรรมชาติและฉันก็รักธรรมชาติมาก มันมอบความสงบให้กับฉัน ฉันคิดว่านั่นเป็นเหตุผลที่ฉันไม่ทำงานเป็นตึกอาคาร หรืออะไรก็ตามที่มันเสร็จสิ้นแล้ว อยู่นิ่งแล้ว เปลี่ยนแปลงไม่ได้” คล้ายกันกับธรรมชาติของตัวเองที่กำลังเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด¹⁷

ภาพที่ 19 Honey ฟุ้งฟุ้งสีเหลืองทองที่กำลังโอบยบิน

เข้าถึงได้จาก : <https://adaymagazine.com/nahoko-kojima-papercut-shiro/>

¹⁷ ก้นตังกนิษฐ์ มิตรภักดี. Nahoko Kojima. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://adaymagazine.com/author/author47/> [14 มีนาคม 2564]

Ray Besserdin

ภาพที่ 20 ศิลปิน Ray Besserdin

เข้าถึงได้จาก : <https://www.bareo-isys.com/2019/art-culture/ศิลปะจากกระดาษ/>

Ray Besserdin ศิลปินชาวเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ผู้คว้าใบปริญญาสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ แต่กลับชื่นชอบและหลงใหลในงานศิลปะที่ทำจากกระดาษโดยจุดเริ่มต้นเกิดจากการที่ Ray Besserdin นั่งมองกระดาษเปล่าๆ แต่ในหัวของเขากลับคิดไปว่าจะดีแค่ไหนถ้ากระดาษเหล่านี้จะเป็นได้มากกว่ากระดาษธรรมดาๆ หลังจากนั้นเขาจึงเริ่มศึกษา ฝึกฝน และสร้างสรรค์ศิลปะจากกระดาษด้วยเทคนิคและฝีมือที่พิถีพิถัน ทำให้ผลงานของเขาเป็นที่เตะตาต้องใจนักสะสมศิลปะมากมายและได้รับรางวัลการันตีผลงานคุณภาพมานับไม่ถ้วน เช่น ในปี 2018 ได้รับรางวัล People's Choice Award จากงาน Nation Works on Paper ในออสเตรเลีย ในปี 2019 ได้รับงานวัล Gold Medal Creativity จากงาน Mondial Art Academic ในประเทศฝรั่งเศส

หนึ่งในผลงานที่โดดเด่นของ Ray Besserdin มีชื่อว่า Mother's Heart เป็นผลงานที่โครงสร้างหลักทั้งหมดในทำมาจากกระดาษ 1,200 แกรม ประกอบกันเป็นรูปหัวใจอยู่ตรงกลางของชิ้นงาน และมีปีกยาวทั้ง 2 ข้างโอบอุ้มหัวใจ และปีกขนาดเล็กอีกคู่หนึ่งเอาไว้ คล้ายกับกำลังปกป้องปีกน้อยๆ นั้นอยู่ ซึ่งชิ้นงานมีความสูง 3.1 เมตร กว้าง 3.6 เมตร ใช้เวลากว่า 3 เดือนในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ออกมาจนแล้วเสร็จ

ภาพที่ 21 ผลงาน Mother's Heart

เข้าถึงได้จาก : <https://www.bareo-isyss.com/2019/art-culture/ศิลปะจากกระดาษ/>

โดย Ray Besserdin ทำผลงานชิ้นนี้ขึ้นมาเนื่องในวันแม่ในงาน Queensland Investment Corporation (QIC) ที่ประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้คุณแม่และคุณลูกมาร่วมถ่ายรูปด้วยกัน และเพื่อเป็นเกียรติแก่การเลี้ยงดูและความรักที่คุณแม่ทั่วโลกมอบให้แก่ลูกน้อย และเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กๆ ในการค้นหาปีกและความฝันของตัวเองให้เจอ

ภาพที่ 22 ผลงาน Federation Sculptures

เข้าถึงได้จาก : <https://www.bareo-isyss.com/2019/art-culture/ศิลปะจากกระดาษ/>

Ray Besserdin ถูกทาบทามจากรัฐบาลออสเตรเลียให้สร้างสรรค์งานศิลปะจากสัตว์ท้องถิ่นของเมือง Northern Territory ซึ่งทำขึ้นมาจากกระดาศทั้งหมด โดย Ray Besserdin ได้สร้างสรรค์ผลงานออกมาได้อย่างน่าตื่นตาตื่นใจ โดยผลงานนี้มีชื่อว่า Federation Sculptures ซึ่งมีกระเข้ น้ำเค็ม (Salt Water Crocodile) กำลั้งจับปลาปลากะพงขาว (Barramundi) ขนาดใหญ่ โดยมีนกกระเรียนออสเตรเลีย (Brolgas) 2ตัว ร่ายรำอยู่ใจกลางของผลงาน และอีกด้านของชิ้นงานเป็นกิ้งก่าที่กำลังแผ่แผงคอ (กิ้งก่าแผงคอ) อย่างน่าเกรงขาม

ผลงานโดยรวมมีความสูงกว่า 3.8 เมตร ยาว 6.3 เมตร และหนากว่า 1 เมตรเลยทีเดียว ผลงานศิลปะจากกระดาศของ Ray Besserdin ชิ้นนี้ถือเป็ผลงานศิลปะจากกระดาศที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยได้รับการยอมรับจาก Guinness Book of Records แต่เนื่องจากช่วงที่มีการประกาศรางวัลดังกล่าว Ray Besserdin ยุ่งวุ่นวายในการสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมางดงามที่สุด จึงไม่ได้กรอกข้อมูลการสมัคร ทำให้ผลงานชิ้นนี้พลาดลงบันทึกใน Guinness Book of Records ไปอย่างน่าเสียดาย

ภาพที่ 23 ผลงาน The Infinite Source

เข้าถึงได้จาก : <https://www.bareo-isyss.com/2019/art-culture/ศิลปะจากกระดาศ/>

ผลงาน The Infinite Source เป็นผลงานที่ทำมาจากกระดาศเศษผ้าฝ้าย 100% ที่มีความยาวประมาณ 3 เมตร ยาว 1.1เมตร และมีความหนา 26 เซนติเมตร โดย Ray Besserdin ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเขาใช้เวลากว่า 10 ปีในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ให้เป็นจริงขึ้นมา และเป็นผลงานที่มีความซับซ้อนมากที่สุดตั้งแต่เค้าได้ทำการสร้างสรรค์งานศิลปะจากกระดาศอีกด้วย ผลงาน The Infinite Source เป็นผลงานที่ Ray Besserdin ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปในหลากหลายแง่มุมไม่ว่าจะเป็นเพศ การเกษตร อุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ และธรรมชาติ ที่ต้องเกิดจากการอยู่ร่วมกันอย่างลงตัวที่จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้

กมลพันธุ์ โชติวิชัย

ภาพที่ 24 ศิลปิน กมลพันธุ์ โชติวิชัย

เข้าถึงได้จาก :

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Kamolpan%20Chotivichai>

กมลพันธุ์ โชติวิชัย (Kamolpan Chotivichai) นำเสนอผลงานภาพพิมพ์เทคนิคผสม ภายใต้เรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้สติสำรวจตัวตนของตนเอง ตามแก่นแกนหลักคิดแห่งพระพุทธศาสนา ด้วยการจดจ่อกับความเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหว และไม่จีรังของชีวิต ผ่านกระบวนการกริดกระดาษพิมพ์ภาพเรื่อนร่างของศิลปินให้เป็นเส้นร้วอันละเอียด เพื่อแทนค่าเสมือนสัญลักษณ์ของความว่างและความไม่มี ผลงานภาพพิมพ์ที่เต็มไปด้วยทักษะอันโดดเด่นและแนวความคิดอันลึกซึ้ง

โดยงานชิ้นนี้ของเธอเป็นงานภาพพิมพ์โดยใช้เทคนิคการพิมพ์แบบ digital C และการตัดภาพด้วยมือ โดยเธอนั้นได้กริดภาพบริเวณใบหน้า มือ และเรื่อนร่างของเธอเองให้เป็นเส้นยาวบางด้วยมีดคัตเตอร์ โดยตัวผลงานนั้นเป็นภาพพิมพ์ขาวดำเทคนิคผสม และใช้การกริดภาพที่สมบูรณ์ให้แยกออกจากกัน ให้มีลักษณะเป็นเส้นย่อยๆลงมา แต่ยังคงความเป็นรูปของตัวเธอเอง โดยเธอได้ทำภาพที่ขยายใหญ่กว่าสเกลเดิม เพื่อที่นำมากริดแล้วเมื่อกระดาษย่อยแล้วนั้นจะทำให้เป็นภาพที่สมบูรณ์ ซึ่งเธอนั้นได้ทำงานภายใต้เรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้สติสำรวจตัวตนของตนเอง ตามแก่นแกนหลักคิดแห่งพระพุทธศาสนา ด้วยการจดจ่อกับความเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหว และไม่จีรังของชีวิต ผ่านกระบวนการกริดกระดาษพิมพ์ภาพเรื่อนร่างของศิลปินให้เป็นเส้นร้วอันละเอียด เพื่อแทนค่า

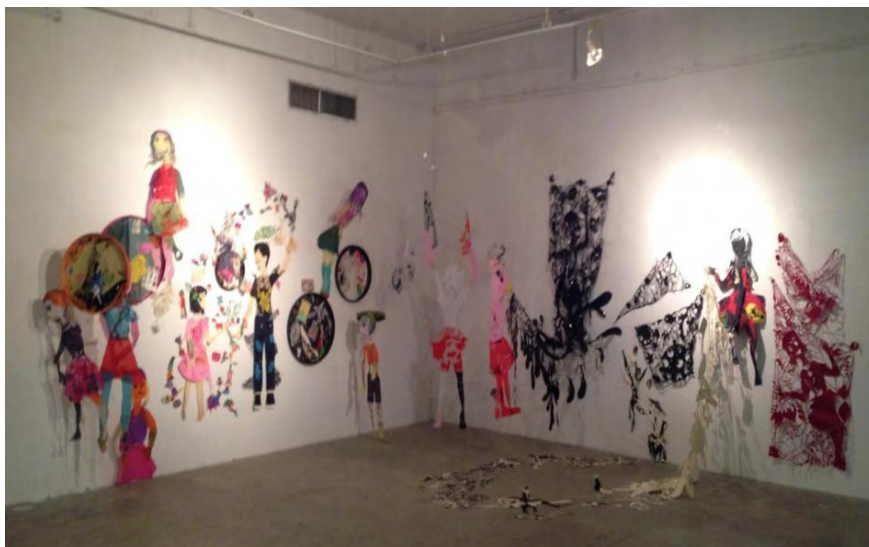
เสมือนสัญลักษณ์ของความว่างและความไม่มี งานชิ้นนี้ได้มีเรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้องที่พูดว่ามีเรื่องเพศนั้นเพราะงานชุดนี้มีการกริดบนอวัยวะต่างๆที่เกี่ยวกับความเป็นเพศ ซึ่งผลงานชิ้นนี้ได้มีการกริดภาพในบริเวณใบหน้า ซึ่งสามารถพูดถึงเรื่องของความไม่มีตัวตน ซึ่งปกติแล้วใบหน้าของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งยืนยันตัวตนของตัวเอง ซึ่งใบหน้านั้นเป็นส่วนสำคัญของศีรษะ ซึ่งประกอบไปด้วย ผม หน้าผาก คิ้ว จมูก หู ริมฝีปาก ฟัน ผิวหนัง ซึ่งงานชิ้นนี้เป็นงานที่มีเสน่ห์ที่ให้อัปเดตคำถามว่า เทคนิคแบบนี้ทำได้อย่างไร และศิลปินนั้นต้องการพูดถึงอะไร หากกริดแล้วทำไมถึงต้องให้ช่วยลงมา หรือแค่เป็นการทำให้เกิดความงามหรือต้องการพูดถึงให้เราสามารถมองได้อีกหลากหลายความหมาย

ภาพที่ 25 ภาพผลงานของศิลปิน กมลพันธุ์ โชติวิชัย

เข้าถึงได้จาก : <https://pameeblog.wordpress.com/2016/04/28/กมลพันธุ์-โชติวิชัย/>

นภัส กังวาลนรากุล

ภาพที่ 26 ภาพรวมผลงานนิทรรศการครั้งที่ 2 โดย นภัส กังวาลนรากุล

นภัส กังวานนรากุล เสนอผลงานในรูปแบบการผลงานจิตรกรรมวัสดุสองมิติและสามมิติ พร้อมไปกับการใช้ศิลปะจัดวาง (Installation) สร้างโลกจินตนาการของตนเองให้เป็นโลกเสมือนจริง ใช้เทคนิคเป็นการฉลุกระดาษสร้างรูปร่างรูปทรงของกระดาษที่ตัดเป็น รูปทรงธรรมชาติและรูปทรง ลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) พร้อมไปกับการจัดแสงไฟต่างๆ เพื่อสร้างแสงและเงาให้ได้ บรรยากาศในพื้นที่ให้เหมาะสมอันเป็นส่วนสำคัญที่สุดของผลงาน ในรูปแบบเนื้อหาแนวความคิดเป็นการสะท้อนถึงรูปทรงต่างๆ ของสิ่ง dingam ความชั่วร้าย อารมณ์ความรู้สึก นำเสนอถึงโลกที่มีทั้งความสุขความทุกข์ที่อยู่ในเวลาเดียวกัน ซึ่งต้องการให้สื่อถึงว่าทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และต้องยอมรับความทุกข์และความสุขอย่างเสมอภาคเพราะมันเป็นสิ่งเดียวที่จะพบกับความสุขที่แท้จริงและสิ่งที่สวยงามเมื่อครั้งอดีตวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นแนวทางให้กับคนรุ่นใหม่ที่ยากศึกษาเกี่ยวกับงานกระดาษหรืองานที่ใช้เทคนิคตั้งแต่การตัด ฉลุ ประดิษฐ์งานที่ใช้กระดาษหรือวัสดุอื่นๆ ซึ่งการสร้างศิลปะที่ใช้วัสดุกระดาษค่อนข้างมีคนทำเวลานี้ค่อยๆ ฝืดเป็นที่รู้จัก ส่วนวิธีการสร้างขึ้นอยู่กับแนวความคิดแต่ละคน

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปิน

ศิลปิน/ผลงาน	แรงบันดาลใจ/ แนวความคิด	รูปแบบ/ เทคนิค	การวิเคราะห์อิทธิพลที่นำมาใช้และการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน
<p>ตอเฟต บูลายามา</p> 	<p>จากเรื่องราวความประทับใจ ในรูปทรงเรือท้องถื่นที่ปลูกฝัง มาแต่วัยเยาว์ผ่านรูปลักษณ์ ของวิถีการดำเนินชีวิตของคน ในชายแดนภาคใต้ที่มีความ เรียบง่ายแบบวิถีชีวิต ชาวประมงมลายูในผลงาน</p>	<p>สื่อผสม</p>	<p>แรงบันดาลใจ เกี่ยวกับวิถี ชีวิตแบบพื้นบ้าน ความ ปรารถนาในการสร้างผลงาน ใช้เทคนิคสื่อผสมโดยการ นำผ้าปาเต๊ะมาเป็นส่วน หนึ่งของผลงาน</p>
<p>Richard Sweeney</p> 	<p>ได้รับแรงบันดาลใจจาก โครงสร้างอินทรีย์และรูปแบบ การเติบโตในธรรมชาติ ขับเคลื่อนด้วยความอยากรู้ อยากเห็นเพื่อค้นพบรูปร่าง รูปทรงผ่านการจัดการทาง กายภาพของวัสดุแนวทางการ สร้างสรรค์โดยใช้ คุณสมบัติเฉพาะของวัสดุ</p>	<p>ประติมากรรม</p>	<p>แรงบันดาลใจจาก โครงสร้างอินทรีย์และ รูปแบบการเติบโตและการ เปลี่ยนแปลงไปตาม ธรรมชาติ</p>
<p>Nahoko Kojima</p> 	<p>ได้รับแรงบันดาลใจจาก สิ่งมีชีวิตและการเคลื่อนไหว ตามธรรมชาติ</p>	<p>ศิลปะจัดวาง/ ฉลุกระดาษ</p>	<p>เทคนิควิธีการ การสร้าง ลวดลายอันซับซ้อนและ ละเอียดอ่อนที่ประกอบกัน เป็นผลงาน กระดาษสีขาว ที่รวมตัวกันบนยอดคลื่น เส้นสายที่อ่อนช้อยคล้าย กำลังเคลื่อนไหว</p>

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปิน (ต่อ)

ศิลปิน/ผลงาน	แรงบันดาลใจ/ แนวความคิด	รูปแบบ/ เทคนิค	การวิเคราะห์อิทธิพลที่นำ มาใช้และการพัฒนา สร้างสรรค์ผลงาน
Ray Besserdin 	ได้รับแรงบันดาลใจจากความ รักความผูกพันจากคนใน ครอบครัวและส่งผลให้ผู้ชม งานศิลปะเกิดความรู้สึกตามไป ด้วย	ประติมากรรม/ สื่อผสม	แรงบันดาลใจจากความรัก ความผูกพัน และความ สัมพันธ์ระหว่างคนใน ครอบครัว การนำ สัญลักษณ์มาใช้ในผลงาน
กมลพันธุ์ โชติวิชัย 	การใช้สื่อดิจิทัลสำรวจตัวตนของ ตนเอง ตามแก่นแกนหลักคิด แห่งพระพุทธศาสนา ด้วยการ จัดจ้อกับความเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหว และไม่จีรังของ ชีวิต	การพิมพ์แบบ digital C และ การกริด กระดาษ	เทคนิควิธีการ การสร้าง ลวดลายอันซับซ้อนและ ละเอียดอ่อนที่ประกอบกัน เป็นผลงาน เทคนิคการ กริดกระดาษอย่างปราณีต และแม่นยำ
นภัส กังวานนรากุล 	สร้างโลกจินตนาการจากความ ทรงจำของตนเองให้เป็นโลก เสมือนจริง โดยนำเสนอ เรื่องราวของโลกที่มีทั้ง ความสุขและความทุกข์ในเวลา เดียวกัน	ศิลปะการจัด วาง/การฉลุ กระดาษ	เทคนิคการฉลุกระดาษที่ แสดงถึงความสวยงามของ ลวดลาย

จากการที่ข้าพเจ้าได้ศึกษา ได้รับแรงบันดาลใจและอิทธิพลการทำงานจากศิลปินทั้ง 6 ท่านนี้ ได้แก่ ตอเฟต บูลายามา, Richard Sweeney, Nahoko Kojima, Ray Besserdin, กมลพันธุ์ โชติวิชัย และนภัส กังวานนรากุล ข้าพเจ้าได้แก่งคิดในเรื่องของวิธีการ มุมมอง การจัดองค์ประกอบ การใช้เทคนิคต่างๆ มีกระบวนการคิด แรงบันดาลใจที่ชัดเจน มีการศึกษาทดลอง สร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่องและมีการสื่อความหมายการนำเสนอผลงานที่สามารถทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจ เข้าถึง และซาบซึ้ง โดยกระบวนการเฉพาะตัวของแต่ละคน ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาและวิเคราะห์เทียบเคียงกับผลงานของผู้เขียนเอง เพื่อนำเทคนิควิธี แนวความคิด เทคนิคและรูปแบบวิธีการเพื่อเรียนรู้ พัฒนา และ นำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานหัวข้อ “รีวคลีน ปาเตะกับความทรงจำ” ต่อไป

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” ชุดนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลงาน จากการศึกษาค้นคว้าและทดลองเทคนิคการใช้วัสดุจนเกิดความชำนาญ และได้พัฒนารูปแบบที่สามารถแสดงออกได้ตรงจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีความมุ่งหมายในการผสมผสานเทคนิคให้เกิดความงามและคุณค่าทางทัศนศิลป์สอดคล้องกับรูปแบบวิธีการเพื่อถ่ายทอดแนวความคิด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. แนวความคิด

จากวิกฤตการณ์นี้การเลือนหายทางวัฒนธรรมการนุ่งผ้าปาเต๊ะของชาวใต้ ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงวัยเด็กที่มักจะคุ้นชินกับวิถีชีวิตการนุ่งผ้าปาเต๊ะของคุณยาย การนุ่งผ้าปาเต๊ะเป็นวิถีชีวิตเรียบง่ายในยุคสมัยนั้นความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบันทำให้ข้าพเจ้าหวนคิดถึงสีสันลวดลาย ของผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่ท่านมักจะสวมใส่ผ้าปาเต๊ะในทุกๆ อริยาบถแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าและวิถีชีวิตชาวใต้ที่แท้จริง เมื่อคุณยายจากไปเหลือไว้เพียงความทรงจำผ้าปาเต๊ะที่คุณยายเคยใส่ได้ถูกเก็บไว้ วิถีชีวิตแบบพื้นถิ่นก็ค่อยๆ เลือนลาง สิ่งที่เคยพบเห็นในอดีตเหลือไว้เพียงความทรงจำ ทำให้ข้าพเจ้าหวนคิดถึงความผูกพันกับวิถีชีวิตพื้นถิ่นที่เคยได้เติบโตมา

2. แรงบันดาลใจ

จากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง

3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเทคนิคงานฉลุกระดาษและการทับซ้อนของกระดาษขาวและกระดาษไขจนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน จากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการฉลุลายผ้า

ปาเต๊ะลงบนกระดาษโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำโดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระ มีความลื่นไหล และอีกหนึ่งความรู้สึกเมื่อข้าพเจ้าได้ย้อนมองสายน้ำก็ทำให้หวนคิดถึงสถานที่ที่ข้าพเจ้าได้จากมา

3.3 วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม การศึกษาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลและสถานที่จริงที่คุณยายของข้าพเจ้าอาศัยอยู่ การสังเกตจากประสบการณ์รอบๆ ตัวที่ข้าพเจ้าได้รับจากสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตชาวใต้ รวมไปถึงอิทธิพลทางสังคมวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็จะมีความแตกต่างกันออกไป ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและมีความหมายต่อความทรงจำของข้าพเจ้า

2. ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร หนังสือ และอินเทอร์เน็ต เช่น หนังสือเกี่ยวกับลวดลายต่างๆ หนังสือเกี่ยวกับผ้าท้องถิ่น หนังสือเกี่ยวกับประวัติผ้าปาเต๊ะ หนังสือเกี่ยวกับวัฒนธรรมภาคใต้ และหนังสือเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นถิ่น ที่มีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต และแนวทางวิธีการสร้างสรรค์ รวมทั้งวิเคราะห์รูปแบบเฉพาะ จุดประสงค์สำคัญ คือ การศึกษาเทคนิค วิธีการนำเสนออันหลากหลายให้มากขึ้น จนเกิดความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในเทคนิคตามที่ข้าพเจ้าต้องการ เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ และนำมาพัฒนาต่อยอดทางด้านความคิด

3. การศึกษาค้นคว้าและการรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานจะเป็นวัสดุที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาสาระที่ทำการศึกษา โดยข้าพเจ้าเลือกใช้วัสดุที่เป็นกระดาษแข็งและกระดาษไขที่ข้าพเจ้าได้ฝึกฝนจนเกิดความเชี่ยวชาญ ลายผ้าบนชิ้นงานที่มีความแตกต่างกัน โดยคัดเลือกลายผ้าที่มีความหมายต่อแนวทางการสร้างสรรค์ และที่เหมาะสมกับชิ้นงานในแต่ละชิ้น

3.4 ทักษะที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

สิ่งที่เป็นปัจจัยของการมองเห็นในผลงานทัศนศิลป์ ประกอบไปด้วย จุด เส้นรูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อน-แก่ พื้นผิว พื้นผิว และสี เป็นสิ่งที่ศิลปินนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสื่อความหมายตามแนวคิดโดยนำทัศนธาตุมาประกอบให้เข้ากันและเกิดการรวมตัวกันอย่างสมบูรณ์โดยอาศัยหลักเกณฑ์ความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืนและความสมดุล

องค์ประกอบศิลป์ (Element of Art)

1. สีและน้ำหนัก

การใช้สีในการสร้างสรรค์ผลงาน มีการกำหนดโครงสร้างของสี ซึ่งจะช่วยให้งานมีจังหวะและมีมิติทับซ้อนกัน เกิดบรรยากาศที่พึงพอใจทำให้เกิดความรู้สึกเฉพาะตัวที่น่าสนใจ สีเป็นการสื่อความรู้สึกได้โดยตรงในผลงานการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าใช้กระดาษสีขาวยเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้กับชิ้นงานในชิ้นงานจะมีสีสันของลายผ้าปาเต๊ะประกอบอยู่ด้วยเพื่อเชื่อมโยงกับแนวความคิดสีและลวดลายต่างๆ กลายเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความงามของลวดลายผ้าปาเต๊ะ ลักษณะของสีที่ปรากฏในผลงานใช้สีที่ผสมผสานกัน การทับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีคุณสมบัติบาง และโปร่งแสง แผงนัยยะที่แสดงถึงคุณค่าของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนจะมองเห็น หากทับซ้อนหลายชั้นสามารถมองเห็นรายละเอียดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. รูปทรง

เป็นส่วนประกอบสำคัญที่สุดในผลงานการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าการใช้รูปทรงในผลงานโดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปร่างรูปทรงที่มาจาก การตัดทอนรูปทรงจากการลื่นไหลของสายน้ำ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระโดยมีการนำรูปทรงเหล่านั้นมาตัดทอน ดัดแปลงให้ตรงกับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกภายในที่สัมพันธ์กัน

ลักษณะของการทำงานร่วมกันของรูปทรงและพื้นที่ว่าง ลักษณะของผลงานทำให้ทุกส่วนมีความสำคัญ รวมไปถึงรูปทรงและพื้นที่ว่างมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผลงาน บางส่วนเน้นบางส่วนเป็นส่วนรองรับ ลักษณะการเลือกใช้พื้นที่ว่างให้มีส่วนส่งเสริมผลงาน เกิดจากการทำงานหน้าที่ร่วมกันของรูปทรงและพื้นที่ว่าง ซึ่งเป็นการจัดวางองค์ประกอบหลายส่วนให้เป็นหนึ่งเดียวและส่งเสริมเชื่อมโยงกัน พื้นที่ว่างในผลงานนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการติดตั้งงานอย่างยิ่ง เนื่องจากรูปทรงและพื้นที่ว่างเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การรับชมผลงานการสร้างสรรค์สัมฤทธิ์ผล

3. เส้น

เส้นเป็นทัศนธาตุที่มีความสำคัญมากเพราะเส้นที่เกิดขึ้นในผลงาน เป็นเส้นที่ถูกสร้างขึ้นจากกระบวนการทางเทคนิค เกิดจากการตัดทอนจังหวะของคลื่นน้ำ เพื่อให้เกิดโครงสร้าง และยังสร้างความกลมกลืนให้ตัวชิ้นงานและเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของงานให้มีเอกภาพ สร้างความเคลื่อนไหวและใช้เป็นตัวเชื่อมโยงให้มีความต่อเนื่องกันในผลงาน โดยสามารถรับรู้ได้ทางความรู้สึก

4. ลักษณะพื้นผิว

ทางด้านลักษณะพื้นผิวของผลงาน เกิดขึ้นจากการเลือกใช้วัสดุที่มีความแตกต่างกัน มีทั้งวัสดุที่เป็นกระดาษที่มีความบางและโปร่งแสง กระดาษขาวที่ถูกจัดวางเป็นลักษณะคลื่นน้ำ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะเสริมสร้างความงามและความน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของผลงาน

5. ที่ว่าง

พื้นที่ว่างที่มีอยู่ในชิ้นผลงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รูปทรงดูเด่นชัดขึ้น พื้นที่ว่างประกอบด้วย

5.5.1 พื้นที่ว่างในรูปทรงรองและรูปทรงย่อย เกิดจากระยะห่างระเส้นหนึ่งไปยังอีกเส้นหนึ่ง เกิดเป็นเส้นโค้งที่รองรับกันภายในชิ้นงาน

5.5.2 พื้นที่ว่างเกิดจากการจัดวางโดยการวางจังหวะ เกิดกลุ่มก้อนของรูปทรงกลุ่มและเดี่ยวให้เป็นไปตามเรื่องราวที่จะนำเสนอโดยพื้นที่ว่างจะผันแปรไปตามขนาด และลักษณะของเส้นในงาน ทำให้เกิดพลังความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องกับรูปทรงของแต่ละรูปทรง และสร้างความผสมกลมกลืนกันของตัวผลงาน ส่วนพื้นที่ว่างสำหรับการนำชิ้นผลงานมาจัดวางมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะพื้นที่เป็นตัวกำหนดตำแหน่งของตัวผลงานโดยอาศัยการทำงานของพื้นที่ว่าง ก่อให้เกิดพลังและจังหวะการเคลื่อนไหวอย่างเป็นเอกภาพซึ่งมีผลต่อการมอง การสัมผัสและการเข้ามาสัมผัสกับตัวผลงาน

3.5 ขั้นตอนทางเทคนิคในการสร้างสรรค์ ขั้นตอนทางเทคนิคมี 3 กระบวนการ คือ

5.1 เทคนิคงานฉลุกระดาษและเทคนิคผสมต่างๆจนเกิดการผสมกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

5.2 เทคนิคการจัดเรียงกระดาษในรูปแบบทับซ้อนกันตามลักษณะเฉพาะตน

5.3 เทคนิคการพิมพ์เทียนลงบนกระดาษ เพื่อให้เกิดลวดลายตามที่ต้องการ ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้เทคนิคในการทำผ้าปาเต๊ะมาเป็นส่วนหนึ่งในงาน

ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิถยานิพนธ์

ภาพที่ 27 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิถยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อภาพ ทำลาย 1
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค เฝาระดาศไข

ภาพที่ 28 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิถยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อภาพ ทำลาย 2
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค เฝาระดาศไข

ภาพที่ 29 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ชื่อภาพ ทำลาย 3
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค เฝาระดาษไข่

ภาพที่ 30 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ชื่อภาพ ปาเต้ 1
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค เฝาระดาษไข่

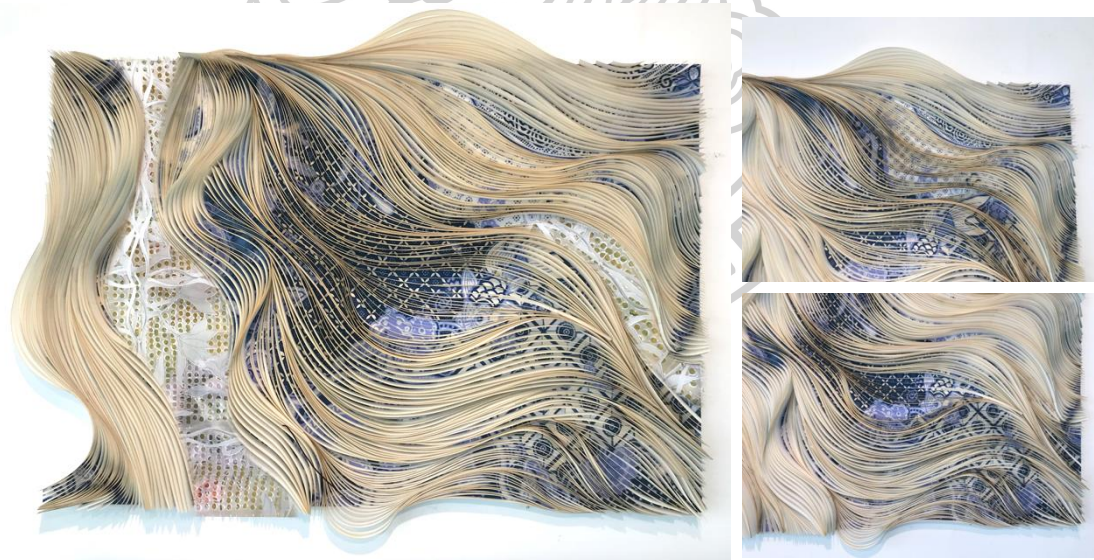
ภาพที่ 31 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 2
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค เฝาระดาษไข

ภาพที่ 32 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 3
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค สีสผสม

ภาพที่ 33 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 4
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค ฉลุกระดาษ

ภาพที่ 34 ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8 ชื่อภาพ ปาเต๊ะ 5
ขนาด 42x60 cm. เทคนิค สร้อยผสม

แนวความคิด ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้ามองเห็นว่าปัจจุบันการนุ่งผ้าปาเต๊ะเป็นสิ่งที่ยากจะพบเห็น จะเจอบ้างในพื้นที่ชนบท เป็นสิ่งที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่คนในปัจจุบันไม่เห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์ผ้าปาเต๊ะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นถูกมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวแม้แต่คนในพื้นที่เองก็ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญนี้ ทำให้วิถีชีวิตการนุ่งผ้าปาเต๊ะค่อยเลือนหายไป กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเองว่าตนมาจากที่ไหน เดิมโตมาอย่างไร ข้าพเจ้าจึงได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของงานศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) เพื่อถ่ายทอดความงามของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่ปัจจุบันความงามเหล่านี้กำลังถูกลืมและกำลังเลือนหายไป ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการปริ้นท์ลายผ้าปาเต๊ะโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยาย ปริ้นท์ลงบนกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง บาง เมื่อปริ้นท์ลายผ้าลงบนกระดาษจะมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกทับซ้อนหลายๆชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้นและใช้เทคนิคการเผาที่ให้ texture รอยพู่พอง รอยไหม้ แสดงถึงความรู้สึกถูกทำลาย เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นตระหนักถึงคุณค่าความงามที่ค่อยๆจางหายไปและถูกลืมในที่สุด

6.ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปนิพนธ์

รายละเอียดในการดำเนินงาน	เดือน/2563				
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เสนอแบบร่างครั้งที่ 1					
ส่งงานครั้งที่ 1					
เสนอแบบร่างครั้งที่ 2					
ส่งงานครั้งที่ 2					
เสนอแบบร่างครั้งที่ 3					
ส่งงานครั้งที่ 3					
สรุปการทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ					
ประมวลองค์ความรู้เพื่อนำเข้าสู่วิทยานิพนธ์					

ตารางที่ 2 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปนิพนธ์(ต่อ)

รายละเอียดในการดำเนินงาน	เดือน/2563					
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา						
เสนอแบบร่างชุดที่ 1 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชุดที่ 1						
เสนอแบบร่างชุดที่ 2 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชุดที่ 2						
เสนอแบบร่างชุดที่ 3 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชุดที่ 3						
คณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา คัดเลือกผลงานที่ใช้ในการแสดงผลงานนิทรรศการ						
แสดงผลงานนิทรรศการของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ศึกษา รุ่นที่ 11						
สอบวิทยานิพนธ์โดยคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก						
ประมวลองค์ความรู้ปรับปรุงรูปแบบวิทยานิพนธ์ นำเข้าสู่วิทยานิพนธ์						

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนการสร้างผลงาน

1. ร่างภาพผลงานจริงลงแผ่นกระดาษด้วยดินสอให้ทั่วทั้งภาพเพื่อกำหนดขนาด
2. ร่างภาพขนาดจริงลงบนกระดาษชานอ้อยเพื่อทำแผ่นรองพื้น
3. เตรียมบล็อกไม้เพื่อพิมพ์เทียนลงบนกระดาษ

ภาพที่ 35 เตรียมบล็อกไม้พิมพ์เทียนลงบนกระดาษ

4. จัดวางองค์ประกอบเส้นต่างๆ ตามแบบภาพร่างในผลงานศิลปะนิพนธ์

ภาพที่ 36 เริ่มจัดวางองค์ประกอบเส้น

5. เตรียมลวดลายผ้าปาเต๊ะจัดวางตามแบบภาพร่างในผลงานวิทยานิพนธ์
6. ใช้เทคนิคฉลุลายลงผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไข แล้วประกอบวางทับลายเดิม ให้เกิดการซ้อนกันเพื่อเพิ่มมิติให้กับชิ้นงาน

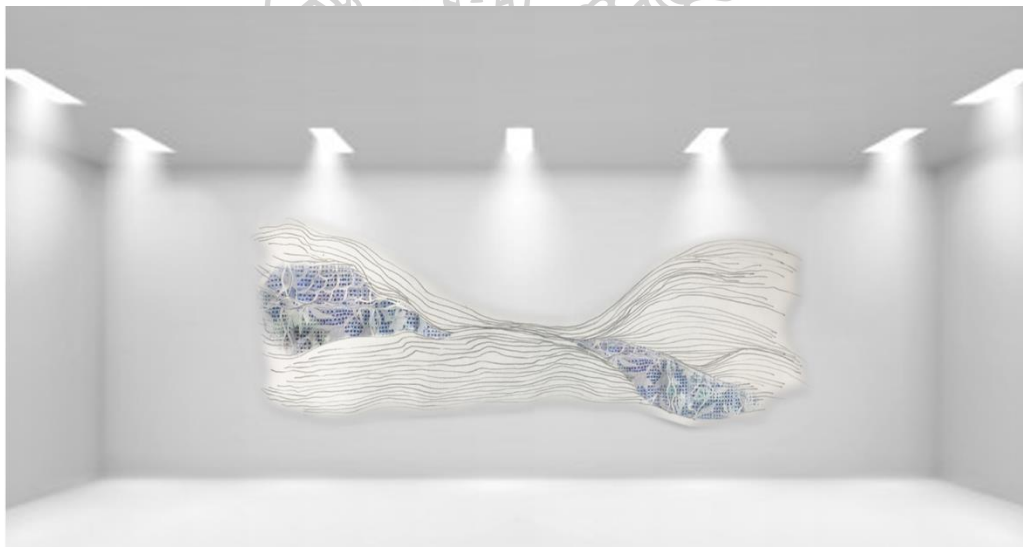
ภาพที่ 37 เทคนิคฉลุลาย

ภาพที่ 38 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 39 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 40 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1”
ขนาด 180x300 ซม.

แนวความคิดของผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1 “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1”

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น มีลักษณะยืดหยุ่น ไม่ตายตัว ให้ความรู้สึกคลื่นไหลไปกับสายน้ำ ผลงานชั้นที่ 1 มีลักษณะรอบนอกของชิ้นงานจะแสดงถึงความนุ่มนวล ไร้ขอบ เกิดความรู้สึกออบอวลไปกับความคิดถึงส่งผ่านริ้วคลื่น เกลียวคลื่นในชิ้นงานมีการให้น้ำหนักจากคลื่นที่มีความหนาแน่นไปสู่คลื่นที่มีมวลขยายตโตใหญ่ขึ้น และอ่อนคลายมากขึ้น อีกทั้งยังใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึงสีสันของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2

ภาพที่ 42 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 2”
ขนาด 280x200 ซม.

แนวความคิดของผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2 “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 2”

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น ในผลงานชั้นที่ 2 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นริ้วคลื่นในลักษณะวงกลมที่แสดงถึง ความรัก ความสัมพันธ์ ความเป็นเอกภาพ ซึ่งเส้นโค้งในวงกลมสื่อถึงความเป็นผู้หญิงตามธรรมชาติอีกด้วย ยืดหยุ่นไม่ตายตัวให้ความรู้สึกคลื่นไหว ผลงานชิ้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึงสีสันของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 43 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3”
ขนาด 210x110 ซม.

แนวความคิดของผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3 “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3”

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น ในผลงานชั้นที่ 3 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นริ้วคลื่นในลักษณะแผ่กระจายไปทั้ง 2 ข้าง ให้ความรู้สึกการส่งความคิดถึงงานริ้วคลื่นแบบไม่มีที่สิ้นสุด มีการกระจายไปทั้ง 2 ข้าง และยังคงลักษณะของความยืดหยุ่นให้ความรู้สึกคลื่นไหล ผลงานชิ้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึงสีสนของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

สรุป

การถ่ายทอดผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “รีวคลิ้น ปาเต๊ะกับความทรงจำ” นี้ขึ้นมา เพื่อที่จะสื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกของข้าพเจ้าผ่านประสบการณ์ที่บอกเล่าถึงความทรงจำ ความคิดถึงในวัยเด็กที่มักจะคุ้นชินกับวิถีชีวิตการนุ่งผ้าปาเต๊ะของคุณยาย การนุ่งผ้าปาเต๊ะเป็นวิถีชีวิตเรียบง่ายมากในยุคสมัยนั้นความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบันทำให้ข้าพเจ้าหวงคิดถึงสีสันท ลวดลายของผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่ท่านมักจะสวมใส่ผ้าปาเต๊ะในทุกๆ อริยาบถแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าและวิถีชีวิตชาวใต้ที่แท้จริงในขณะที่คุณยายได้จากไปแล้วเหลือไว้เพียงความทรงจำจากผ้าปาเต๊ะที่คุณยายเคยใส่ได้ถูกเก็บไว้ วิถีชีวิตแบบพื้นถิ่นที่ค่อยๆ เลือนลาง สิ่งที่เคยพบเห็นในอดีตเหลือไว้เพียงความทรงจำ ทำให้ข้าพเจ้าหวงคิดถึงความผูกพันกับวิถีชีวิตพื้นถิ่นที่เคยได้เติบโตมา กว่าจะมาเป็นผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้ผ่านการทดลอง ศึกษา ค้นคว้าวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่ข้าพเจ้านั้นต้องการจะถ่ายทอดออกมาโดยได้รับคำชี้แนะจากคณาจารย์มาโดยตลอดและข้าพเจ้าก็ได้นำคำชี้แนะมาพัฒนาผลงานอยู่เสมอมา จนได้ผลงานที่บ่งบอกความเป็นตัวตน เทคนิคที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของข้าพเจ้า ยิ่งไปกว่านั้นผลงานชุดนี้ได้สื่ออารมณ์และความรู้สึกของข้าพเจ้าออกมาได้อย่างสมบูรณ์ตามที่ข้าพเจ้ามุ่งหวัง

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “รีวิคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” เป็นผลงานที่แสดงออกถึงความทรงจำ ความผูกพันที่มีต่อคุณยายโดยมีที่มาจากความความคิดถึงรากเหง้า วิถีชีวิตพื้นถิ่นชาวใต้ที่ข้าพเจ้า ต้องการสื่อสารผ่านวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายผ้าปาเต๊ะ นำแรงบันดาลใจ แนวความคิด ผู้การศึกษา ข้อมูลต่างๆ วิเคราะห์ ทดลองสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุที่ข้าพเจ้ามีความสนใจ ถ่ายทอดผ่านผลงาน การสร้างสรรค์ที่ให้ความสัมพันธ์กับแนวความคิดมาเป็นสื่อในการแสดงทางอารมณ์ ความรู้สึก และ จินตนาการส่วนตัวล้วนมาจากประสบการณ์ที่มีความผูกพันต่อชีวิตท่ามกลางธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ข้าพเจ้าเติบโตมาในวัยเยาว์

พัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้เริ่มจากแรงบันดาลใจสู่การสร้างสรรค์ผลงานโดย ผ่าน กระบวนการคิด วิเคราะห์ ทดลองทั้งด้านแนวความคิด ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ รูปแบบ และ ทักษะการแสดงออกและเทคนิควิธีในการใช้วัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงการแสดงออกสื่อสารเนื้อหา ความ ต้องการผ่านผลงาน

4.1 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์

1. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 1-3
2. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 4
3. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 5
4. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 6
5. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 7
6. วิเคราะห์ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 8

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

1. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 1
2. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 2
2. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 3

4.1 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์

ภาพที่ 44 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1-3 ตามลำดับ

1. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1-3

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1-3 เป็นช่วงเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งจะเป็นผลงานที่อยู่ในระยะเริ่มต้น ประกอบด้วย การทดลองสร้างสรรค์ตามแรงบันดาลใจ และแนวความคิดในช่วงเริ่มต้นนั้น ข้าพเจ้าได้ทำการทดลองมองหาคุณสมบัติต่างๆของกระดาษไขที่น้อยคนนักจะมองเห็น ข้าพเจ้าได้เริ่มทดลองโดยการเริ่มจากวิธีการจัดองค์ประกอบ จัดวาง ฉลุกระดาษ สร้างรูปร่างรูปทรงโดยการพับ ทับซ้อน และสุดท้ายคือขั้นตอนการใช้ไฟทำให้เกิดพื้นผิว เช่น เกิดเป็นเขม่าควัน เกิดรอยปรุฟูพอง จนไปถึงรอยไหม้ดำ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ในชั้นที่ 1-3 ของช่วงเริ่มต้นนั้นเป็นการพูดถึงเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง และบาง เมื่อปริ้นท์ลายผ้าลงบนกระดาษจะมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่าใช้เทคนิคการเผาที่ให้ texture รอยฟูพอง รอยไหม้ แสดงถึงความรู้สึกถูกทำลาย เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นตระหนักถึงคุณค่าความงามที่ค่อยๆจางหายไปและถูกลืมในที่สุด

ตารางที่ 3 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1-3

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปนิพนธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อน ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1-3</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทยโดยที่ น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>การค้นหา คุณสมบัติต่างๆ ของกระดาษไซ พับ ให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ทับซ้อนให้ เกิดระยะ เฉา ให้เกิดพื้นผิว ฉีก ให้ความรู้สึก ถึงการถูกทำลาย</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบ ผลงาน 2 มิติ ติดบนผนังที่ จัดแสดง</p>	<p>เนื่องจากเป็นชุด การเริ่มต้น การศึกษาคุณค่า และทศทอง องค์ประกอบ บางอย่างยังไม่ลง ตัวเท่าที่ควร รอย ไหม้ รอยพุพอง จากการทำลายมี มากจนเกินไป จน เกิดความรู้สึกด้าน ลบมาก นำสิ่ง เหล่านี้ปรับลด และพัฒนาต่อไป</p>

2.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินพนธ์ชั้นที่ 4

ภาพที่ 45 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 4

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพนธ์ชั้นที่ 4 ข้าพเจ้าได้ทำการทดลองมองหาคุณสมบัติต่างๆของกระดาษไขและได้เพิ่มเทคนิคการพิมพ์ลวดลายผ้าปาเต๊ะของคุณยายลงบนกระดาษไขด้วย ข้าพเจ้าได้เริ่มทดลองโดยการเริ่มจากวิธีการจัดองค์ประกอบ จัดวาง สร้างรูปร่างรูปทรงโดยการพับ ทับซ้อน และสุดท้ายคือขั้นตอนการใช้ไฟทำให้เกิดพื้นผิว เช่น เกิดเป็นเขม่าควัน เกิดรอยปรุ ผุพอง จนไปถึงรอยไหม้ดำ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพนธ์ชั้นที่ 4 ยังเป็นการพูดถึงวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการพับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง บาง เมื่อปริ้นท์ลายผ้าลงบนกระดาษจะมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกพับซ้อนหลายๆ ชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้นและใช้เทคนิคการเผาที่ให้ texture รอยผุพอง รอยไหม้ แสดงถึงความรู้สึกถูกทำลาย เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นตระหนักถึงคุณค่าความงามที่ค่อยๆจางหายไปและถูกลืมในที่สุด

ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ชิ้นที่ 4

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปินนิพนธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อน ศิลปินนิพนธ์ ชิ้นที่ 4</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทยโดยที่ น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>การค้นหา คุณสมบัติต่างๆ ของกระดาษไข พับ ให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ทับซ้อนให้ เกิดระยะ เฉา ให้เกิดพื้นผิว ฉีก ให้ความรู้สึก ถึงการถูกทำลาย และเพิ่มเทคนิค การพิมพ์ลวดลาย ผ้าปาเต๊ะของคุณ ยาลงบน กระดาษไขด้วย กระดาษไข มี ลักษณะโปร่ง บาง เมื่อนำลายปริ้นท์ มาทับซ้อนกันจะ ทำให้เกิดระยะ และค่าน้ำหนักใน ตัวชิ้นงาน</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบ ผลงาน 2 มิติ ติดบนผนังที่ จัดแสดง</p>	<p>ลดรอยไหม้ รอยหู พองจากการ ทำลายที่มีมาก จนเกินไป จนเกิด ความรู้สึกด้านลบ นำสิ่งเหล่านี้ปรับ ลดและพัฒนา ต่อไป ลักษณะการ จัดวางทับซ้อนกัน มีความน่าสนใจ แต่เพิ่มรูปแบบ การทับซ้อนให้ มากยิ่งขึ้น</p>

3.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปินขั้นที่ 5

ภาพที่ 46 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปินขั้นที่ 5

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินขั้นที่ 5 ข้าพเจ้าได้ทำการทดลองมองหาคุณสมบัติต่างๆของกระดาษไขและเทคนิคการพิมพ์ลวดลายผ้าปาเต๊ะของคุณยายลงบนกระดาษไขด้วย ข้าพเจ้าได้เริ่มทดลองโดยการเริ่มจากวิธีการจัดองค์ประกอบ จัดวาง สร้างรูปร่างรูปทรงโดยการพับ ทับซ้อน และสุดท้ายคือขั้นตอนการใช้ไฟทำให้เกิดพื้นผิว เช่น เกิดเป็นเขม่าควัน เกิดรอยปรุผุพองจนไปถึงรอยไหม้ดำ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินขั้นที่ 5 ยังเป็นการพูดถึงวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง และบาง เมื่อปริ้นท์ลายผ้าลงบนกระดาษจะมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกทับซ้อนหลายๆ ชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้นและใช้เทคนิคการเผาที่ให้ texture รอยผุพอง รอยไหม้ แสดงถึงความรู้สึกถูกทำลาย เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นตระหนักถึงคุณค่าความงามที่ค่อยๆจางหายไปและถูกลืมในที่สุด

ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพันธ์ชั้นที่ 5

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปินพันธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อน ศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 5</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทยโดยที่ น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>การค้นหา คุณสมบัติต่างๆ ของกระดาษไข พับ ให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ทับซ้อนให้ เกิดระยะ เฉา ให้เกิดพื้นผิว ลึก ให้ความรู้สึก ถึงการถูกทำลาย และเพิ่มเทคนิค การพิมพ์ลวดลาย ผ้าปาเต๊ะของคุณ ยายลงบน กระดาษไขด้วย กระดาษไข มี ลักษณะโปร่ง บาง เมื่อนำลายปริ้นท์ มาทับซ้อนกันจะ ทำให้เกิดระยะ และค่าน้ำหนักใน ตัวชิ้นงาน</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบผลงาน ประติมากรรม</p>	<p>ได้พัฒนาจากชั้นที่ 4 ที่เป็นแบบ 2 มิติสู่ ประติมากรรม แบบลอยตัว ทำให้ ชิ้นงานดูอิสระ มากขึ้น แต่ต้องมีการ พัฒนาปรับแก้ เรื่องโครงสร้างให้ มีความเรียบร้อย มากกว่านี้</p>

4.วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 6

ภาพที่ 47 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 6 ข้าพเจ้าได้ทำการทดลองมองหาคุณสมบัติต่างๆของกระดาษไขและเทคนิคการพิมพ์ลวดลายผ้าปาเต๊ะของคุณยายลงบนกระดาษไขด้วย ข้าพเจ้าได้เริ่มทดลองโดยการเริ่มจากวิธีการจัดองค์ประกอบ จัดวาง สร้างรูปร่างรูปทรงโดยการพับ ทับซ้อน และสุดท้ายคือขั้นตอนการใช้ไฟทำให้เกิดพื้นผิว เช่น เกิดเป็นเขม่าควัน เกิดรอยปรุผุพองจนไปถึงรอยไหม้ดำ ข้าพเจ้าได้เพิ่มแผ่นทองแดงลงไปในงาน แผ่นทองทองมีลักษณะเงา และให้สีที่สวยงามข้าพเจ้าได้ให้ความร้อนบนแผ่นทองแดงจนได้พื้นผิวแตกต่างกันบนแผ่นทองแดงแต่ละแผ่น

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 6 ยังเป็นการพูดถึงวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการพับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง บาง เมื่อปริ้นท์ลายผ้าลงบนกระดาษจะมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกพับซ้อนหลายๆ ชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้นและใช้เทคนิคการเผาที่ให้ texture รอยผุพอง รอยไหม้ แสดงถึงความรู้สึกถูกทำลาย เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นตระหนักถึงคุณค่าความงามที่ค่อยๆจางหายไปและถูกลืมในที่สุด

ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 6

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปนิพนธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อนศิลป นิพนธ์ชั้นที่ 6</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทย โดยที่ น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>การค้นหา คุณสมบัติต่างๆ ของกระดาษไข พับ ให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ทับซ้อนให้ เกิดระยะ เฉา ให้เกิดพื้นผิว ฉีก ให้ความรู้สึก ถึงการถูกทำลาย และเพิ่มเทคนิค การพิมพ์ลวดลาย ผ้าปาเต๊ะของคุณ ยาลงบน กระดาษไขด้วย กระดาษไข มี ลักษณะโปร่ง บาง เมื่อนำลายปริ้นท์ มาทับซ้อนกันจะ ทำให้เกิดระยะ และค่าน้ำหนักใน ตัวชิ้นงาน</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบสื่อผสม</p>	<p>ได้พัฒนาผลงาน โดยมีการเพิ่มวัสดุ ทองแดงลงไปใน ชิ้นงาน ทำให้งาน มีความน่าสนใจ มากยิ่งขึ้น โลหะ เงาวาวแสดงถึง ความเป็นผู้หญิง</p>

5. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 7

ภาพที่ 48 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 7

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 7 ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคการฉลุกระดาษไขให้มีความอ่อนช้อย นุ่มนวล โดยผลงานชิ้นนี้ได้ใช้ผ้าปาเต๊ะของคุณยายแสดงถึงความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายบนผืนผ้าอย่างปราณีต

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 7 ยังเป็นการพูดถึงวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของกระดาษไขที่มีลักษณะโปร่ง บาง ลวดลายแต่ละชั้นที่แสดงถึงขั้นตอนการทำผ้าปาเต๊ะ โดยชั้นที่ 1 ชั้นล่างสุด จะเป็นลวดลายจุดเป็นลายที่อยู่ด้านล่างสุดบนผืนผ้าปาเต๊ะ ถัดขึ้นมาในชั้นที่ 2 เป็นลายรอง จะเป็นลวดลายเถาวัลย์ ชั้นบนสุดคือ ชั้นที่ 3 จะเป็นกลุ่มลวดลายดอกไม้ พรรณพฤษชาติ แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกทับซ้อนหลายๆ ชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้น

ตารางที่ 7 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 7

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปนิพนธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อนศิลป นิพนธ์ชั้นที่ 7</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทย โดย น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>การค้นหา คุณสมบัติต่างๆ ของกระดาษไข โดยใช้เทคนิคการ ฉลุกระดาษไขเป็น เทคนิคหลัก กระดาษไข มี ลักษณะโปร่ง บาง เมื่อนำลายปริ้นท์ มาทับซ้อนกันจะ ทำให้เกิดระยะ และค่าน้ำหนักใน ตัวชิ้นงาน</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบสื่อผสม</p>	<p>ได้พัฒนาผลงาน โดยเปลี่ยน รูปแบบการจัดวาง และใช้เทคนิคการ ฉลุกระดาษไขเป็น เทคนิคหลัก</p>

6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 8

ภาพที่ 49 ภาพวิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 8

วิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 8 ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคการฉลุกระดาษไข่ให้มีความอ่อนช้อย นุ่มนวลโดยผลงานชิ้นนี้ได้ซ่อนลวดลายการฉลุลายผ้าปาเต๊ะของคุณยายไว้ที่บริเวณพื้นหลัง แสดงถึงความงามที่ถูกซ่อนไว้ภายในที่ต้องใช้การสังเกตถึงจะรับรู้แะมองเห็นคุณค่าของสิ่งส่งนั้น และยังแสดงถึงความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายบนผืนผ้าอย่างปราณีต และได้ใช้กระดาษสีขาวจัดวางในรูปแบบใหม่ในลักษณะเป็นริ้วคลื่นของสายน้ำแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่อยู่กับสายน้ำ วิถีชาวเลที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 8 ยังเป็นการพูดถึงวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคมไทยโดยน้อยคนนักที่จะมองเห็นถึงความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนผู้คนต่างมองข้ามวิถีชีวิตแบบเดิมไปจนลืมความเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของกระดาษไข่ที่มีลักษณะโปร่ง บาง ลวดลายแต่ละชั้นที่แสดงถึงขั้นตอนการทำผ้าปาเต๊ะ โดยชั้นที่ 1 ชั้นล่างสุด จะเป็นลวดลายจุดเป็นลายที่อยู่ด้านล่างสุดบนผืนผ้าปาเต๊ะ ถัดขึ้นมาในชั้นที่ 2 เป็นลายรอง จะเป็นลวดลายเถาววัลย์ ชั้นบนสุดคือ ชั้นที่ 3 จะเป็นกลุ่มลวดลายดอกไม้ พรรณพฤษกา แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกทับซ้อนหลายๆ ชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้น

ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 8

วิเคราะห์ผลงาน ก่อนศิลปนิพนธ์	แนวคิด	เทคนิค	รูปแบบการ นำเสนอ	แนวทางการ พัฒนา
<p>ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานก่อนศิลป นิพนธ์ชั้นที่ 8</p> 	<p>เป็นการพูดถึง วัฒนธรรมการ แต่งกายด้วยผ้า ปาเต๊ะที่กำลังจะ เลือนหายไปจาก สังคมไทย โดย น้อยคนนักที่จะ มองเห็นถึง ความสำคัญนี้ กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยเปลี่ยน ผู้คนต่างมองข้าม วิถีชีวิตแบบเดิมไป จนลืมความเป็น รากเหง้าของ ตนเอง</p>	<p>ได้ศึกษาเทคนิค การฉลุกระดาษไข ให้มีความอ่อน ช้อย นุ่มนวล และ ได้ใช้กระดาษสี ขาวจัดวางใน รูปแบบใหม่ใน ลักษณะเป็นริ้ว คลื่นของสายน้ำ แสดงถึงวิถีชีวิตชาว ใต้ที่อยู่กับสายน้ำ</p>	<p>นำเสนอผลงานใน รูปแบบสื่อผสม</p>	<p>ผลงานน่าสนใจแต่ ควรปรับรูปแบบ ชิ้นงานให้มีความ อิสระมากกว่านี้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ ในกรอบสี่เหลี่ยม ริ้วคลื่นมีความสั้น ไหล ดูเป็น ธรรมชาติ แสดง ถึงความนุ่มนวลได้ เป็นอย่างดี</p>

การสร้างสรรคและพัฒนาากอนผลงานวิทยานิพนธ์ในระยะแรก

เป็นผลงานการศึกษาและทดลองทางเทคนิคเพื่อกันหาลักษณะพิเศษเฉพาะ ค้นหาความเป็นไปของตนเองโดยเน้นแนวทางการทดลองทางสื่อวัสดุมาตลอด ข้าพเจ้ามีการพัฒนาแนวความคิดรูปแบบและวิธีการนำเสนอในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว รวมถึงการได้ทดลองถึงเทคนิคกระบวนการที่ให้ความหมายต่อการแสดงออกผลงานในระยะนี้อารมณ์ความรู้สึกจะเป็นตัวนำไปสู่การแสดงออก ซึ่งเป็นความรู้สึกของความคิดความผูกพันที่เกิดจากภาพความทรงจำต่อวิถีที่เคยสัมผัสมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนเป็นพลังและแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์แบบผลงานสื่อผสม ที่เกิดจากการประกอบกันของรูปทรงวัสดุ ข้าพเจ้าเลือกใช้ทั้งกระดาษไข และแผ่นโลหะทองแดงเป็นการผสมผสานเทคนิคเฉพาะตัวให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ เพื่อสร้างรายละเอียดให้มีความน่าสนใจและให้มีความกลมกลืนกันโทนสีที่ใช้นั้นไปทางสีที่ได้จากตัววัสดุเพื่อสะท้อนความเป็นไปของวัสดุนั้นๆ เป็นหลัก แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์และลักษณะการแสดงออกเฉพาะตนไว้

ผลงานก่อนช่วงวิทยานิพนธ์จึงเป็นการทดลองหาเทคนิคและวัสดุเฉพาะทางที่ข้าพเจ้ามีความถนัด การสร้างสรรค์ผลงานก่อนช่วงวิทยานิพนธ์ของระยะแรกนี้ย่อมมีปัญหาและมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นอยู่บ้าง เมื่อนำผลงานไปปรึกษากับอาจารย์ทำให้ข้าพเจ้าได้มองเห็นถึงปัญหาและถอยมาดูภาพรวมของผลงานมากยิ่งขึ้น ทั้งเทคนิคที่มากเกินไป การผสมผสานเทคนิคที่ยังไม่ลงตัวทำให้ชิ้นงานยังไม่มีความเป็นเอกภาพเท่าที่ควร จึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้พินิจ พิจารณา และวิเคราะห์เลือกสรรสาระสำคัญเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาผลงานที่ลงตัวสมบูรณ์ต่อไป

สรุปการสร้างสรรคผลงานากอนศิลปนิพนธ์

จากการทำงานอย่างต่อเนื่องของข้าพเจ้าทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการสร้างสรรค์ที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้นเข้าใจถึงการเลือกสรรเทคนิคต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง การสร้างอารมณ์ความรู้สึกเพื่อถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะให้ตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด การบอกเล่าเรื่องราวผ่านความคิดถึงรักเหง้า วิถีชีวิตพื้นถิ่นชาวใต้ที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารผ่านวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายผ้าปาเต๊ะ ผลงานชุดที่สองยังคงมีข้อบกพร่องทั้งในเรื่องของการจัดองค์ประกอบ การเลือกผสมผสานวัสดุให้เกิดความลงตัวในการสร้างสรรค์ผลงานากอนศิลปนิพนธ์ผนวกกับนำข้อบกพร่องจากครั้งก่อนมาศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชำนาญและเป็นผลงานที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะการศึกษาค้นคว้าไม่ว่าจะด้านเนื้อหา หรือด้านการปฏิบัติ ข้าพเจ้าอาศัยการทำซ้ำๆ ทำหลายๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เข้าถึงและชำนาญ ส่งผลสะท้อนมายังผลงานการสร้างสรรคจนกว่าจะตรงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์

ที่ตั้งไว้ แม้จะบรรลุวัตถุประสงค์ครั้งนั้นแล้วข้าพเจ้าเองก็ยังไม่อาจหยุดพัฒนาตัวเองได้เพื่อความสมบูรณ์แบบทั้งด้านกระบวนการคิดและการสร้างสรรค์ต่อไป

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” ชุดนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีการศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเฉพาะตนโดยอาศัยรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจที่ได้รับจากประสบการณ์ ความอยากรู้อยากทดลอง ซึ่งข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดผ่านผลงานการสร้างสรรค์ ด้วยการนำเทคนิคการทำผ้าปาเต๊ะมาเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน ที่ให้ความสัมพันธ์กับแนวความคิด มาเป็นสื่อในการแสดงทางอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ ส่วนตัวล้วนมาจากประสบการณ์ที่มีความผูกพันต่อชีวิตท่ามกลางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ข้าพเจ้าเติบโตมาในวัยเยาว์ ทั้งวิถีชีวิตพื้นถิ่น ทั้งวัฒนธรรม ที่แสดงถึงความงานที่ซ่อนเร้นในวัฏระหว่างการผลิตสร้างสรรค์ได้รับประสบปัญหาที่ต้องการหา กระบวนการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานส่วนรวมให้มีเอกภาพ เพื่อให้ได้ผลตรงตามความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอด

ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นการต่อยอดมาจากผลงานก่อนศิลปนิพนธ์โดยนำจุดที่ควรพัฒนาจากผลงานชุดก่อนมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ในเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบ และการผสมผสานเทคนิคต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษา ค้นคว้า และทดลองจนเกิดความชำนาญเป็นเทคนิคเฉพาะตนที่ได้ทำการค้นพบให้เกิดความเหมาะสมในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกตามวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้ารวมทั้งเป็นการแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ในตัวข้าพเจ้า

1. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 50 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น มีลักษณะยืดหยุ่น ไม่ตายตัว ให้ความรู้สึกคลื่นไหลไปกับสายน้ำ ผลงานชิ้นที่ 1 มีลักษณะรอบนอกของชิ้นงานจะแสดงถึงความนุ่มนวล ไร้ขอบ เกิดความรู้สึกออบอวลไปกับความคิดถึงส่งผ่านริ้วคลื่น เกลียวคลื่นในชิ้นงานมีการให้น้ำหนักจากคลื่นที่มีความหนาแน่นไปสู่คลื่นที่มีมวลขนาดใหญ่ขึ้น และผ่อนคลายมากขึ้น อีกทั้งยังใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะป็นชิ้นที่ 1

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางการพัฒนา
จากประสบการณ์ที่มีความผูกพันต่อชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ข้าพเจ้าเติบโตมาในวัยเยาว์ย้อนนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวดั้งทั้งวิถีชีวิตพื้นถิ่น ทั้งวัฒนธรรม การใช้ชีวิตกับคุณยายที่ทำให้เกิดความผูกพันสะท้อนจินตนาการและถ่ายทอดความเป็นวิถีชีวิตความทรงจำผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเครื่องแต่งกายที่เกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองโดย	ชิ้นงานสร้างขึ้นจากจัดวางของกระดาษในรูปแบบเฉพาะตัว ก่อรูปเป็นลักษณะของริ้วคลื่นอันอ่อนหวาน ออบอวนไปด้วยความทรงจำ และความคิดถึงผ่านวิถีชีวิตพื้นถิ่น ผลงานชิ้นที่ 1 มีลักษณะรอบนอกของชิ้นงานจะแสดงถึงความนุ่มนวล ไร้ขอบ เกิดความรู้สึกออบอวลไปกับความคิดถึงส่งผ่านริ้วคลื่น เกลียวคลื่นในชิ้นงานมีการให้น้ำหนักจากคลื่นที่มีความหนาแน่นไปสู่	รูปแบบของผลงานชิ้นนี้ถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากการศึกษาค้นคว้าคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุนำเสนอผ่านผลงานศิลปะนามธรรม เป็นงานแบบ 2 มิติ	หากมีการพัฒนาในชิ้นถัดไป จะปรับเปลี่ยนการก่อรูปกระดาษปรับการจัดวางให้มีชายกระดาษมีลักษณะเป็นริ้วทิ้งจากขอบของตัวชิ้นงาน เพื่อลดความแข็งในชิ้นงานให้มีความพลิ้วไหวมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1 (ต่อ)

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางการพัฒนา
หยิบยก “ผ้าปาเต๊ะ” ผ้าไทยพื้นถิ่นของชาว ใต้มาเป็นแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ เพื่อ ถ่ายทอดความงามและ ความคิดถึงคุณยาย	คลื่นที่มีมวลขนาดใหญ่ ขึ้น และผ่นคลายมาก ขึ้น		

2. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2

ภาพที่ 52 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 53 ภาพแสดงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็น
 รั้วคลื่น ในผลงานชั้นที่ 2 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นรั้วคลื่นในลักษณะวงกลมที่แสดงถึง ความรัก
 ความสัมพันธ์ ความเป็นเอกภาพ ซึ่งเส้นโค้งในวงกลมสื่อถึงความเป็นผู้หญิงตามธรรมชาติอีกด้วย
 ยืดหยุ่นไม่ตายตัวให้ความรู้สึกคลื่นไหว ผลงานชั้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่
 ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูก
 วางทับซ้อนเป็นมิติ

ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางการพัฒนา
จากประสบการณ์ที่มี ความผูกพันต่อชีวิต ท่ามกลางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ ข้าพเจ้าเติบโตมาในวัย เยาว์ย้อนนึกถึงวิถีชีวิต แบบดั้งเดิมของชาวใต้ ทั้งวิถีชีวิตพื้นถิ่น ทั้ง วัฒนธรรม การใช้ชีวิต กับคุณยายที่ทำให้เกิด ความผูกพันสะท้อน จินตนาการและ ถ่ายทอดความเป็นวิถี ชีวิตความทรงจำผ่าน วัฒนธรรมพื้นถิ่นของ เครื่องแต่งกายที่เกิด จากความคิดถึง รากเหง้าของตนเอง โดยหยิบยก “ผ้า ปาเต๊ะ” ผ้าไทยพื้นถิ่น ของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์ เพื่อ ถ่ายทอดความงามและ ความคิดถึงคุณยาย	ชิ้นงานสร้างขึ้นจากจัด วางของกระดาษใน รูปแบบเฉพาะตัว ก่อ รูปเป็นลักษณะของริ้ว คลื่นอันอ่อนหวาน อบ อวนไปด้วยความทรง จำ และความคิดถึง ผ่านวิถีชีวิตพื้นถิ่น ผลงานชิ้นที่ 2 ได้มีการ ปรับรูปแบบเป็นริ้ว คลื่นในลักษณะวงกลม ที่แสดงถึง ความรัก ความสัมพันธ์ ความ เป็นเอกภาพ ซึ่งเส้น โค้งในวงกลมสื่อถึง ความเป็นผู้หญิงตาม ธรรมชาติอีกด้วย ยึดหยุ่นไม่ตายตัวให้ ความรู้สึกสิ้นไหล	รูปแบบของผลงานชิ้น นี้ถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากการศึกษาค้นคว้า คุณสมบัติเฉพาะของ วัสดุ นำเสนอผ่าน ผลงานศิลปะนามธรรม เป็นงานแบบ 2 มิติ	หากมีการพัฒนาในชิ้น ถัดไป จะปรับเปลี่ยน การก่อรูปกระดาษ ปรับการจัดวางให้มี ชายกระดาษมีลักษณะ เป็นริ้วทั้งจากขอบของ ตัวชิ้นงานเพิ่มทั้ง 2 ข้าง ซ้ายและขวาเพื่อ เพิ่มสมดุลให้กับชิ้นงาน

3. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 54 ภาพวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น ในผลงานชั้นที่ 3 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นริ้วคลื่นในลักษณะแผ่กระจายไปทั้ง 2 ข้าง ให้ความรู้สึกการส่งความคิดถึงอันริ้วคลื่นแบบไม่มีที่สิ้นสุด มีการกระจายไปทั้ง 2 ข้าง และยังคงลักษณะของความยืดหยุ่นให้ความรู้สึกคลื่นไหล ผลงานชิ้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ตารางที่ 11 ตารางวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางการพัฒนา
จากประสบการณ์ที่มี ความผูกพันต่อชีวิต ท่ามกลางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ ข้าพเจ้าเติบโตมาในวัย เยาว์ย้อนนึกถึงวิถีชีวิต แบบดั้งเดิมของชาวใต้ ทั้งวิถีชีวิตพื้นถิ่น ทั้ง วัฒนธรรม การใช้ชีวิต กับคุณยายที่ทำให้เกิด ความผูกพันสะท้อน จินตนาการและ ถ่ายทอดความเป็นวิถี ชีวิตความทรงจำผ่าน วัฒนธรรมพื้นถิ่นของ เครื่องแต่งกายที่เกิด จากความคิดถึง รากเหง้าของตนเอง โดยหยิบยก “ผ้า ปาเต๊ะ” ผ้าไทยพื้นถิ่น ของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์ เพื่อ ถ่ายทอดความงามและ ความคิดถึงคุณยาย	ชิ้นงานสร้างขึ้นจากจัด วางของกระดาษใน รูปแบบเฉพาะตัว ก่อ รูปเป็นลักษณะของริ้ว คลื่นอ่อนอ่อนหวาน อบ อวนไปด้วยความทรง จำ และความคิดถึง ผ่านวิถีชีวิตพื้นถิ่น ผลงานชิ้นที่ 3 ได้มี การปรับรูปแบบเป็นริ้ว คลื่นในลักษณะแผ่ กระจายไปทั้ง 2 ข้าง ให้ความรู้สึกการส่ง ความคิดถึงงานริ้วคลื่น แบบไม่มีที่สิ้นสุด มีการ กระจายไปทั้ง 2 ข้าง และยังคงลักษณะของ ความยืดหยุ่นให้ ความรู้สึกคลื่นไหล	รูปแบบของผลงานชิ้น นี้ถ่ายทอดแรงบันดาลใจ จากการศึกษาค้นคว้า คุณสมบัติเฉพาะของ วัสดุ นำเสนอผ่าน ผลงานศิลปะนามธรรม เป็นงานแบบ 2 มิติ	หากมีการพัฒนาในชิ้น ถัดไป จะปรับเปลี่ยน การก่อรูปกระดาษ ปรับการจัดวางให้ชาย กระดาษมีลักษณะเป็น ริ้ว เก็บรายละเอียด ชิ้นงานให้มีความ ประณีตมากยิ่งขึ้น

สรุปการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” เกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองที่ถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำโดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระ มีความลื่นไหล และอีกหนึ่งความรู้สึกเมื่อข้าพเจ้าได้ย้อมมองสายน้ำก็ทำให้หวนคิดถึงสถานที่ที่ข้าพเจ้าได้จากมา เป็นการผนวกแนวความคิดทางเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการที่มีความหมายต่อการสร้างสรรค์เป็นตัวนำไปสู่การแสดงออกทางความคิด ลักษณะผลงานในช่วงนี้โดยเฉพาะเรื่องเนื้อหาเริ่มมีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับที่มาของเนื้อหา ความหมายของวัสดุมากขึ้นในขณะเดียวกันก็ยังคงค้นคว้าพัฒนาทางด้านรูปแบบและวิธีการทางเทคนิค วิธีการ

โดยดำเนินการตามแบบแผนขั้นตอนของการทำงานอย่างเป็นลำดับควบคู่กับการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องในชิ้นผลงาน เพื่อให้ทุกส่วนมีความสมบูรณ์และประสานกันอย่างมีเอกภาพ ผลงานศิลปนิพนธ์โดยรวมมีความลงตัวในเรื่องรูปแบบ เนื้อหา เทคนิคที่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่สำคัญมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าในการที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจน

การนำเสนอผลงานศิลปนิพนธ์นี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบผลงานศิลปะนามธรรม เป็นงานแบบ 2 มิติ ติดตั้งบนผนังพื้นที่จัดแสดงผลงาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ เรื่อง “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” มี 3 ชั้น เกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองที่ถ่ายทอดผ่านทางวัฒนธรรมการแต่งกายโดยหยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษโดยลายผ้าที่เลือกใช้เป็นผ้าปาเต๊ะของคุณยายที่มีความหมายต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า นำมาจัดวางองค์ประกอบใหม่เป็นลักษณะคลื่นน้ำโดยใช้วิธีการซ้ำของคลื่นน้ำมีลักษณะทับซ้อนกันในรูปแบบเฉพาะตัวของข้าพเจ้าเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำเป็นการผนวกแนวความคิดทางเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการที่มีความหมายต่อการสร้างสรรค์เป็นตัวนำไปสู่การแสดงออกทางความคิดสู่ผลงานศิลปะสร้างสรรค์

สรุป

การพัฒนาการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นการนำเอาข้อผิดพลาดทั้งหมดมา ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา มีแนวความคิดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น นำเสนอผ่านศิลปนิพนธ์หัวข้อเรื่อง “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” และวิถีชีวิตชาวใต้ของข้าพเจ้า มีการถ่ายทอดวิถีชีวิตพื้นถิ่นของชาวใต้เป็นเพียงแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบที่น่าสนใจ และสามารถนำการเรียนรู้ศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า และทำให้เกิดการพัฒนาการสร้างสรรคผลงานศิลปะรูปแบบใหม่ต่อไป

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “รีวคลีน ปาเต๊ะกับความทรงจำ” เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ที่แสดงอัตลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะให้ผู้ชมได้เห็นถึงคุณค่าทางความงามและย้อนนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวใต้สะท้อนจินตนาการและถ่ายทอดความเป็นวิถีชีวิตความทรงจำที่ข้าพเจ้าได้ผูกพันในวัยเด็กผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเครื่องแต่งกายเกิดจากความคิดถึงรากเหง้าของตนเองโดยหยิบยก “ผ้าปาเต๊ะ” ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง

ผลของการศึกษาและการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์และตอบสนองแนวความคิดจากของข้าพเจ้า นำเสนอในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม (Mixed Media Art) รูปแบบนามธรรม ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ชั้น ได้แก่ 1.รีวคลีน : ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1 ขนาด 180x300 ซม. 2.รีวคลีน : ปาเต๊ะกับความทรงจำ

หมายเลข 2 ขนาด 280x200 ซม. 3. รั้วคลื่น : ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3 ขนาด 210x110 ซม. นำผลงานมาจัดติดตั้งแขวนบนผนังกำแพงของสถานที่จัดนิทรรศการในการนำเสนอผลงานศิลปะ

อภิปรายการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

1. รูปแบบ เทคนิค เนื้อหา การสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์เกิดจากการศึกษา ค้นคว้า และทดลองเทคนิค การใช้วัสดุจนเกิดความชำนาญ และได้พัฒนารูปแบบที่สามารถแสดงออกได้ตรงจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีความมุ่งหมายในการผสมผสานเทคนิคให้เกิดความงามและคุณค่าทางทัศนศิลป์ สอดคล้องกับรูปแบบวิธีการเพื่อถ่ายทอดแนวความคิด ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคการก่อรูปกระดาศโดยการจัดเรียงเป็นลักษณะเส้นสายของรั้วคลื่น เทคนิคการฉลุกระดาศไขและใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของกระดาศไขที่มีลักษณะโปร่ง บาง ลวดลายแต่ละชั้นที่แสดงถึงขั้นตอนการทำผ้าปาเต๊ะ โดยชั้นที่ 1 ชั้นล่างสุด จะเป็นลวดลายจุดเป็นลายที่อยู่ด้านล่างสุดบนผืนผ้าปาเต๊ะ ถัดขึ้นมาในชั้นที่ 2 เป็นลายรอง จะเป็นลวดลายเถาวัลย์ ชั้นบนสุดคือ ชั้นที่ 3 จะเป็นกลุ่มลวดลายดอกไม้ พรรณพฤกษา แสดงให้เห็นถึงความงามของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนนักที่จะมองเห็นคุณค่า แต่เมื่อลวดลายถูกทับซ้อนหลายๆชั้นก็จะมองเห็นลายผ้าชัดยิ่งขึ้น

ในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าได้ใช้หลักการทางองค์ประกอบศิลปะร่วมด้วย การใช้สีในการสร้างสรรค์ผลงานมีการกำหนดโครงสร้างของสีซึ่งจะช่วยให้งานมีจังหวะและมีมิติทับซ้อนกันเกิดบรรยากาศที่พึงพอใจทำให้เกิดความรู้สึกเฉพาะตัวที่น่าสนใจ สีเป็นการสื่อความรู้สึกได้โดยตรงในผลงานการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าใช้กระดาศสีขาวเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้กับชิ้นงานในชิ้นงานจะมีสีเส้นของลายผ้าปาเต๊ะประกอบอยู่ด้วยเพื่อเชื่อมโยงกับแนวความคิดสีและลวดลายต่างๆ กลายเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความงามของลวดลายผ้าปาเต๊ะ การทับซ้อนกันของกระดาศไขที่มีคุณสมบัติบาง และโปร่งแสง แผงนัยยะที่แสดงถึงคุณค่าของผ้าปาเต๊ะที่น้อยคนจะมองเห็น หากทับซ้อนลายผ้าหลายชั้นสามารถมองเห็นรายละเอียดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ด้านรูปร่างรูปทรง การใช้รูปทรงในผลงานโดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปร่างรูปทรงที่มาจาก การตัดทอนรูปทรงจากกรลีนไหลของสายน้ำสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวใต้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับน้ำ เนื่องจากน้ำไม่มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนเกิดขึ้นอย่างอิสระโดยมีการนำรูปทรงเหล่านั้นมาตัดทอน เส้นที่เกิดขึ้นในผลงานเป็นเส้นที่ถูกสร้างขึ้นจากกระบวนการทางเทคนิคเกิดจากการตัดทอนจังหวะของคลื่นน้ำ เพื่อให้เกิดโครงสร้าง และยังสร้างความกลมกลืนให้ตัวชิ้นงานและเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของงานให้มีเอกภาพสร้างความเคลื่อนไหวและใช้เป็นตัวเชื่อมโยงให้มีความต่อเนื่องกันในผลงานโดยสามารถรับรู้ได้ทางความรู้สึก ข้าพเจ้าได้ผสมผสานรูปแบบ เทคนิคหลายๆอย่างเข้าด้วยกันอย่างลงตัวและสามารถสื่อแนวคิดสร้างสรรค์อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ก่อเกิดเป็น

รูปแบบงานเชิงนามธรรมที่มีผลต่อความรู้สึกของข้าพเจ้าอย่างชัดเจน ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้ามีความสอดคล้องกับรูปแบบ เทคนิค การสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปิน ดังต่อไปนี้

Richard Sweeney ได้แรงบันดาลใจจากรูปร่าง รูปทรงจากธรรมชาติ การบิดพริ้วที่มีความลื่นไหลสัมผัสได้ถึงความสะดวกสบาย เขาได้ดึงคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุแสดงถึงความเชี่ยวชาญในวัสดุ ขับเคลื่อนด้วยความอยากรู้อยากเห็นเพื่อค้นพบรูปร่างรูปทรงผ่านการจัดการทางกายภาพของวัสดุ เพื่อหาคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุที่แท้จริง ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษา ค้นคว้าในคุณสมบัติของวัสดุที่ข้าพเจ้ามีความสนใจคือกระดาษไขและกระดาษขาวจนค้นพบเทคนิคการก่อรูปด้วยกระดาษที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง

Nahoko Kojima ได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งมีชีวิตและการเคลื่อนไหว ตามธรรมชาติ เขาใช้เทคนิคการฉลุกระดาษที่มีความชำนาญใช้เทคนิควิธีการสร้างลวดลายอันซับซ้อนและละเอียดอ่อนที่ประกอบกันเป็นผลงาน กระดาษสีขาวที่รวมตัวกันบนยอดคลื่น เส้นสายที่อ่อนช้อยคล้ายกำลังเคลื่อนไหว ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจาก Nahoko Kojima ศึกษาการฉลุกระดาษที่มีความอ่อนไหว การเก็บรายละเอียดในชิ้นงาน

ข้าพเจ้าจึงได้นำเทคนิคเฉพาะที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าผนวกกับการนำเทคนิคและรูปแบบดังกล่าวมาผสมผสานกันให้แสดงออกถึงความเป็นตัวตนของข้าพเจ้ามากที่สุด แล้วสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์แบบ

2. การสะท้อนวิถีชีวิตของภาคใต้

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานสื่อถึงวิถีชีวิตพื้นบ้านของภาคใต้ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่ข้าพเจ้าเติบโตและผูกพันมา โดยได้หยิบยก ผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าไทยพื้นถิ่นของชาวใต้มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดความงามและความคิดถึงคุณยายผ่านลวดลายของผ้าปาเต๊ะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากเหง้าของตนเอง วิถีชีวิตของชาวใต้อีกหนึ่งสิ่งก็คือวิถีชีวิตที่มีความผูกพันกับสายน้ำและท้องทะเลไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบันคุณค่าของสายน้ำที่มีความสำคัญต่อชีวิตก็จะยังดำรงอยู่ไม่เสื่อมคลาย สัญลักษณ์ของสายน้ำคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง วิถีชีวิต ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในวิถีแห่งสายน้ำ น้ำนับเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงอยู่วิถีชีวิตเหล่านี้เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าเติบโตมาตั้งแต่เยาว์ทำให้เกิดความผูกพันมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนโต หลายสิ่งอาจจะเลือนหายไปแต่สิ่งหนึ่งที่จะคงอยู่คือความทรงจำที่ข้าพเจ้ายังคงคิดถึงอยู่เสมอ

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 1” เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น มีลักษณะยืดหยุ่น ไม่ตายตัวให้ความรู้สึกลื่นไหลไปกับสายน้ำ ผลงานชิ้นที่ 1 มีลักษณะรอบนอกของชิ้นงานจะแสดงถึงความนุ่มนวลไร้ขอบ เกิดความรู้สึกอบอุ่นไปกับความคิดถึงส่งผ่านริ้วคลื่น เกลียว

คลื่นในชิ้นงานมีการให้น้ำหนักจากคลื่นที่มีความหนาแน่นไปสู่คลื่นที่มีมวลขนาดใหญ่ขึ้น และผ่น คลายมากขึ้น อีกทั้งยังใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อน ไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 2” เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น ในผลงานชิ้นที่ 2 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นริ้วคลื่นในลักษณะวงกลมที่แสดงถึง ความรัก ความสัมพันธ์ ความเป็นเอกภาพ ความกลมเกลียว ซึ่งเส้นโค้งในวงกลมสื่อถึงความเป็นผู้หญิงตาม ธรรมชาติอีกด้วย ยืดหยุ่นไม่ตายตัวให้ความรู้สึกคลื่นไหว ผลงานชิ้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะ แทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบน กระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็นมิติ

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ริ้วคลื่น ปาเต๊ะกับความทรงจำ หมายเลข 3” เป็นผลงานศิลปะนามธรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวความคิดถึงคุณยายส่งผ่านในลักษณะความเป็นริ้วคลื่น ในผลงานชิ้นที่ 3 ได้มีการปรับรูปแบบเป็นริ้วคลื่นในลักษณะแผ่กระจายไปทั้ง 2 ข้าง ให้ความรู้สึก การส่งความคิดถึงอันริ้วคลื่นแบบไม่มีที่สิ้นสุด มีการกระจายไปทั้ง 2 ข้าง และยังคงลักษณะของความ ยืดหยุ่นให้ความรู้สึกคลื่นไหว ผลงานชิ้นนี้ยังคงใช้ลวดลายของผ้าปาเต๊ะแทนคุณยายที่ข้าพเจ้าคิดถึง สีเส้นของลวดลายที่ซ่อนไปด้วยรายละเอียดการฉลุลายผ้าปาเต๊ะลงบนกระดาษไขที่ถูกวางทับซ้อนเป็น มิติ ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้ามีความสอดคล้องกับแนวคิด แรงแบบดาลใจจากผลงาน ของศิลปิน ดังต่อไปนี้

ต่อเฟต บูลายามา แสดงออกจากความคิดความรู้สึกความหมายจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม รอบๆ เพื่อถ่ายทอดคุณค่าและความงามในวิถีการดำเนินชีวิตของมุสลิมทั้งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อและความศรัทธาในศาสนา ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจทางด้านขององค์ประกอบ ในผลงานชุดนี้ของศิลปินที่ใช้สีเส้นจากลวดลายของผ้าปาเต๊ะเป็นจุดเด่น และแนวความคิดทางด้านวิถี ชีวิตพื้นถิ่น การออกเรือ ไกล่ชิดกับท้องทะเลแสดงถึงความเป็นอยู่ของชาวดำ

Ray Besserdin ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านความรักความผูกพันจากคนในครอบครัวและส่งต่อให้ ผู้ชมงานศิลปะเกิดความรู้สึกตามไปด้วย ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจทางด้านในการขึ้นรูปร่างรูปทรง ของริ้วคลื่นสอดคล้องกับแนวความคิด การใช้สัญลักษณ์ความผูกพันในครอบครัวกับวิถีชีวิต

ข้อเสนอแนะการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

1. การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ ความคิดถึง ความผูกพัน ความทรงจำที่มีต่อคุณยาย วิถีชีวิตพื้นถิ่น การเป็นอยู่ ดังนั้นควรศึกษาข้อมูลด้านทฤษฎีความผูกพันและควรศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้และดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อสารผลงานตามความต้องการ

2. ศึกษาทดลองการสร้างสรรค์ศิลปะสื่อผสมและรูปแบบศิลปะนามธรรม ทั้งการเลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจและนำมาเป็นแนวทางในการคิดสร้างสรรค์ผลงานเพื่อ ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ข้อมูลที่ได้ศึกษาทั้งด้านเนื้อหา และด้านการปฏิบัติสามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาต่อได้ อาจจะเป็นการศึกษาในเชิงลึกลงไปมากกว่าที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาจนเกิดการเรียนรู้รูปแบบ เทคนิควิธีการเฉพาะที่ส่งผลต่อความหมายในการสร้างผลงาน โดยใช้เทคนิค รูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิมอย่างเช่น รูปแบบประติมากรรม เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กันต์กนิษฐ์ มิตรภักดี, Nahoko Kojima, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://adaymagazine.com/author/author47/>

โกศล พิณกุล, **เทคนิคการทำบาติก**, (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2545).

ชลุต นิ่มเสมอ, **องค์ประกอบศิลปะ**, (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ลิซซิ่ง, 2559), 19.

ดวงดาว สุวรรณรังษี, **ทะเลคือชีวิต**, (โรงพิมพ์ตะวันออก: มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2546).

ต่อเฟต บูลายามา, **เส้นและรูปทรงจากวิถีชีวิตชาวประมง นิทรรศการ : อัซซาลามูออลัยกุม Assalamu Alaikum**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/winsstars/2012/03/23/entry-2>

ภัทราผ้าไทย, **ประวัติผ้าบาติก หรือ ผ้าปาเต๊ะ**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.pattraphathai.com/article/3/ประวัติ-ผ้าบาติก-หรือ-ผ้าปาเต๊ะ>

วิรุณ ตั้งเจริญ, "ฉบับเฉลิมพระเกียรติฯ "น้ำ คือชีวิต"." **วารสารราชบัณฑิตยสถาน ภาควิชาอักษรศาสตร์ สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน**, (2550).

ศุภย์สงเสริมศิลปอาชีพ, **การแต่งกายแบบไทยในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.m-culture.go.th/surveillance/ewt_news.php?nid=1313&filename=index

อาภาภรณ์ วงเวียน, **การแต่งกายภาคใต้**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://identitydressing.wordpress.com/2015/02/21/การแต่งกายภาคใต้/#respond>

เอกสรรค์ อังคารวัลย์, **ประวัติผ้าบาติกผ้าปาเต๊ะ**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://johaneksan.yolasite.com/ประวัติบาติก.php>

ภาษาอังกฤษ

Karumiki, **วัฒนธรรมจีน ศิลปะการตัดกระดาษจีน**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก http://km.debsirinsp.ac.th/external_newsblog.php?links=99

Peeranat Chansakoolnee, **เปิดประวัติ 'ผ้าบาติก' อารยธรรมสำคัญจากอินโดนีเซีย สู่งานหัตถศิลป์ล้ำค่าของประเทศไทย**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

<https://www.vogue.co.th/fashion/article/batikhistory>

Scary, **ผ้าปาเต๊ะ เอกลักษณ์ภาคใต้**, เข้าถึงเมื่อ 12 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

http://cities.trueid.net/article/ผ้าปาเต๊ะ-เอกลักษณ์ภาคใต้-trueidintrend_65156

Smile Art Club, **ศิลปะนามธรรม (Abstract Art)**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

<http://smileartclub.blogspot.com/2012/08/abstract-art.html>

wikipedia, **ประสพการณ์**, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/ประสพการณ์>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณภัทร บัวจัน
วัน เดือน ปี เกิด	1 ตุลาคม 2538
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2560 ปริญญาศิลปบัณฑิตสาขาวิชาการออกแบบเครื่องประดับ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2564 ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์และ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน ผลงานตีพิมพ์	185/84 ถ.วัดโพธิ์-บางใหญ่ ต.มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2557 นิทรรศการ “JUB-JEEB” (จับจีบ) fashion show thai textile literature ระหว่างภาควิชาการออกแบบเครื่องประดับและภาควิชาการออกแบบเครื่อง แต่งกาย ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ พ.ศ. 2558 นิทรรศการ “Nab-Neur” (แนบเนื้อ) โดยนักศึกษาภาควิชาออกแบบ เครื่องประดับ รุ่นที่ 18 ณ คริสตัล ดีไซน์ เซ็นเตอร์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 ร่วมจัดงานนิทรรศการ The 59th Bangkok Gems and Jewelry Fair ณ ศูนย์แสดงสินค้าและนิทรรศการอิมแพ็ค เมืองทองธานี พ.ศ. 2561 นิทรรศการแฟชั่นโชว์ Jewelry Degree Show 18 ผลงานเครื่องประดับของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ ณ ศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ พ.ศ. 2561 นิทรรศการศิลปนิพนธ์ครั้งที่ 48 303 ATTRA Thesis Exhibition

โดยนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ รุ่นที่ 59 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

พ.ศ. 2564

นิทรรศการ “เพ ลี น” ณ หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

